

Beleidsplan Sociaal Domein gemeente Sluis 2020-2024

Samen verantwoordelijk, inclusief en
ondersteunend. Samenkracht.

1. Inhoud

1.	Sociaal Domein	4
1.1.	Samenkracht	4
1.2.	Eén Sociaal Domein	4
1.3.	Visiedocument Krachtig Verbonden	4
1.4.	Naast wettelijke- ook financiële kaders	5
2.	Basiswaarden	6
3.	Sluis in Samenkracht	7
3.1.	Sociale samenhang	7
3.1.1.	Eigen kracht	7
3.1.2.	Verschillende taken en functies welzijnswerk en maatschappelijk werk	7
3.1.3.	Ondersteuning vrijwilligers	7
3.1.4.	Wmo	8
3.1.5.	Efficiëntere en effectievere dienstverlening	8
3.2.	Burgerparticipatie	8
3.2.1.	Burgerinitiatieven	9
3.2.2.	Meedenken	9
3.3.	Bovenregionale Samenwerking	10
4.	Inclusief Sluis	11
4.1.	Participatie in de vorm van werk	11
4.1.1.	De Wet banenafpraak	11
4.1.2.	Ondersteuning bij armoede	11
4.2.	Weer aan het werk	12
4.3.	Dienstverlening	12
4.4.	Spreiding van voorzieningen	12
4.5.	Gezond en sportief Sluis	12
4.6.	Ondersteuning bij de overgang van opvang naar onderwijs	13
4.7.	Vervoer	13
4.7.1.	School- en leerlingenvervoer	13
4.7.2.	Vervoer van en naar (algemene) voorzieningen	13
4.8.	Ondersteuning aan nieuwe inwoners van Sluis	14
5.	Toegankelijk, laagdrempelig en doelmatig	15
5.1.	Integrale toegang	15
5.2.	Integrale zorgcentra	16
5.3.	Veilig opgroeien en ontwikkelen	16
5.3.1.	Transformatieagenda Jeugd Zeeland	16
5.3.2.	Preventie: Jeugd- en Jongerenwerk	17
5.3.3.	Tijdig passende zorg	17
5.3.4.	Integrale benadering	18
5.3.5.	Stijgende vraag naar jeugdhulp	18
5.3.6.	Regionale Samenwerking	18

5.3.7.	Cijfers Jeugdhulp	18
5.3.7.1.	Van verblijfszorg naar ambulante ondersteuning	19
5.3.7.2.	Sluis in vergelijking met regiogemeenten	19
5.3.7.3.	Conclusie	20
5.3.8.	Beleidswensen en vraagstukken	20
5.4.	Huiselijk Geweld en Kindermishandeling	20
5.4.1.	Landelijke en regionale aanpak	20
5.4.2.	Pilot verkorten Jeugdbeschermingsketen 'Vaart in Veiligheid'	21
5.4.2.1.	Integrale benadering en systemische methodiek bij onveiligheid	21
6.	Toekomstbestendig en kostenbewust	22
6.1.	Ontwikkelingen	22
6.2.	Monitoring	23
6.3.	Kostenbewust en resultaatgericht	24
6.4.	Effecten beleid Sociaal Domein in Sluis	24
6.5.	Cliëntervaring en Evaluaties	24
6.6.	Rechtmatigheid en doelmatigheid op basis van uitgaven	25
6.7.	Toekomstige ontwikkelingen met financiële impact	25
7.	Tot slot	27
	Bijlagen	28

1. Sociaal Domein

In de kadernota 2019-2022 en de begroting 2019-2022 is gesignaleerd dat Sluis, zoals veel gemeenten in Nederland, te maken heeft met oplopende tekorten in het sociaal domein. Daarom is in de begroting voor 2019 t/m 2022 een taakstellende bezuiniging opgenomen die oploopt tot circa 1,7 miljoen euro in 2022. Dit noopt ons om kritisch te kijken naar ons beleid ten aanzien van het Sociaal Domein, rekening houdend met de financiële, inhoudelijke, beleidsmatige en juridische kaders. Onze gemeente is in het eerste kwartaal 2020 bezocht door de Visitatiecommissie financiële beheersbaarheid sociaal domein van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Deze commissie ondersteunt gemeenten bij het grip hebben en houden op de financiën van het sociaal domein en doet aanbevelingen onder andere voor het opstellen van beleid.

De afgelopen periode zijn aan de hand van een intensief proces keuzescenario's geformuleerd om te komen tot een beleidsplan Sociaal Domein. We hebben daarbij zowel in- als externe stakeholders geconsulteerd.

Deze scenario's zijn vervolgens vertaald in dit beleidsplan. Het beleidsplan is een samenvoeging van beleidsuitgangspunten en waarden, waarvan een aantal in afwachting van regionale en provinciale ontwikkelingen die nog niet tot besluitvorming zijn gekomen zoals de Gecertificeerde Instellingen (GI's), Toekomstige Zorg West Zeeuws-Vlaanderen en Masterplan Kindvoorzieningen.

Het beleidsplan is vanuit het perspectief van de burger geschreven en is opgebouwd aan de hand van de vier basiswaarden die worden benoemd in Hoofdstuk 2. Daarmee is de thema-indeling zoals die is gehanteerd in het scenariodocument dat ten grondslag ligt aan dit beleidsplan losgelaten.

In dit beleidsplan zijn bij de diverse thema's beleidsdoelen geformuleerd die vervolgens na Hoofdstuk 6 zijn gebundeld in een doelenboom. In hoofdstuk 7 is ten slotte het vervolgproces beschreven.

1.1. Samenkracht

In de gemeente Sluis is in 2018 in het [coalitieprogramma](#) opgenomen dat de dienstverlening en ondersteuning vanuit de gemeente gebaseerd is op 'Samenkracht'¹. Sluis is een gemeente voor en door de inwoners. Alleen samen lukt het om iedereen mee te laten doen in de samenleving binnen de gemeentegrenzen. Samenkracht betekent ook het bundelen van belangrijke steunpilaren (organisaties en inwoners) en krachten binnen de gemeente. Dat is de reden dat juist nu een integraal beleidsplan Sociaal Domein wordt opgesteld. Waarden als keuzevrijheid, hulp op maat, preventie en meedoen zijn niet gebonden aan een specifieke wet. In dit plan worden de uitgangspunten en belangrijke waarden binnen de wettelijke kaders van het Sociaal Domein – waaronder Jeugdwet, Participatiewet (P-wet) en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) – gebundeld.

Ook regionale samenwerking maakt deel uit van Samenkracht. Om de integraliteit van zorg te borgen werken we samen met gemeenten in de regio, kern- en ketenpartners. De winst van die samenwerking zit hem vooral in het behoud van kwaliteit en beschikbaarheid van zorg voor onze inwoners.

1.2. Eén Sociaal Domein

Het Sociaal Domein is een verzamelnaam voor de uitvoering van verschillende wettelijke taken door de gemeente. Per taak zijn grenzen, ook wel schotten, gesteld in de wet. Zo beperkt de Jeugdwet zich tot een specifieke leeftijdsgroep en bestaat er een specifieke omschrijving van de inwoners die gebruik kunnen en mogen maken van de Wmo-maatwerkvoorzieningen. Toch is de werkelijkheid niet zo zwart-wit als de wet voorschrijft. Voor 2015 viel op dat de beperkingen van de wetten ervoor zorgden dat er hiaten ontstonden in de ondersteuning van inwoners. Sluis zet in op een ontschot Sociaal Domein², waarin voor en door inwoners wordt gewerkt aan een gemeente waarin niemand tussen wal en schip belandt.

1.3. Visiedocument Krachtig Verbonden

Op 25 juni 2019 is tijdens een raadsbrede commissie aan ons college opdracht gegeven om te komen tot een herziening van visiedocument Krachtig verbonden. De looptijd van het [huidige visiedocument](#) loopt af in 2020, maar er zijn ook andere ontwikkelingen die herziening

- ¹ Samenkracht in dit plan is de verzamelterm voor de gezamenlijke inspanningen van organisaties, inwoners en gemeente om de leefbaarheid en veiligheid in Sluis te vergroten. Samen zijn we verantwoordelijk voor een inclusief, toekomstbestendig Sluis en maken we gebruik van de kwaliteiten, krachten en sterke punten binnen en buiten de gemeente. Landelijk wordt de term ook wel gebruikt voor de algemene voorzieningen gericht op participatie van inwoners (waaronder in de IV3-verantwoording van gemeenten aan het Rijk).
- ² Met een ontschot Sociaal Domein wordt bedoeld dat interne samenwerking in de gemeentelijke organisatie soms nodig is om een passende oplossing voor een inwoner te kunnen bieden. Een vraag past niet altijd binnen de kaders van één van de wetten binnen het Sociaal Domein. We moeten de hulp en ondersteuning dan goed op elkaar afstemmen.

van het visiedocument noodzakelijk maken. Te denken valt daarbij bijvoorbeeld aan het in 2018 vastgestelde [coalitieakkoord](#), het verlopen van een aantal gemeentelijke beleidsdocumenten, de ontwikkelingen die spelen binnen het Sociaal Domein, maar ook de wens om te komen tot een regionale visie en de mogelijkheid om gebruik te maken van de beschikbaar gestelde 'Balkenende gelden'.

Het beleidsplan Sociaal Domein is een concrete uitwerking hiervan. In dit Beleidsplan bundelen we de ondersteuning en dienstverlening op basis van verschillende wetten. Naast de wettelijke verplichtingen die voortkomen uit de transitie, vinden we het in Sluis ook belangrijk om aandacht te hebben voor preventie, veiligheid en volksgezondheid.

BELEIDSDOEL
**Toekomstbestendig, duurzaam
en kostenbewust beleid
binnen het Sociaal Domein**

1.4. Naast wettelijke- ook financiële kaders

Door iedereen binnen en buiten de gemeente Sluis wordt hard gewerkt om de ondersteuning en dienstverlening in het Sociaal Domein te kunnen borgen. Sinds 2015 is die taak overgeheveld naar gemeenten en is er vanuit het Rijk een financiële taakstelling aan gekoppeld. Beoogd werd om met minder middelen dezelfde inwoners te kunnen blijven ondersteunen. We zijn trots op de kwaliteit van zorg waarvoor de gemeente de trofee van de Coöperatie van ondernemers in de Kleinschalige Zorg (CKZ) in 2016 ontving. Nu, grofweg 5 jaar na de decentralisatie, wordt het effect van deze transitie en transformatie langzaam zichtbaar. Het lukt de gemeente steeds beter om eerder in beeld te krijgen welke inwoners (jong en oud) een ondersteuningsbehoefte hebben. Dat heeft ervoor gezorgd dat er meer dan voorheen een beroep wordt gedaan op de dienstverlening vanuit de gemeente³. Om te kunnen borgen dat de inwoners, die de ondersteuning het hardst nodig hebben, deze kunnen blijven ontvangen is het van belang om slim en goed om te gaan met de beschikbare middelen voor die taak. Samen moeten we ervoor zorgen dat de hulp en ondersteuning betaalbaar blijft en toekomstbestendig wordt.

BELEIDSDOEL
**Beschikbare en betaalbare hulp voor
inwoners die dit nodig hebben.**

In de oorspronkelijke begroting van 2020 is voor het Sociaal Domein in de gemeente Sluis ruim €23,5 miljoen beschikbaar gesteld door de gemeenteraad.

³ Per cluster kunnen de instroomcijfers verschillen. Dit betreft een algemeen beeld van de vraag naar hulp en ondersteuning.

2. Basiswaarden

Naast de wettelijke- en financiële (on)mogelijkheden houdt Sluis vast aan inhoudelijke kaders en zien we ook kansen. Voor de gemeente blijft overeind dat de ondersteuning en hulp aan hen die het nodig hebben gefaciliteerd moet worden. Wel is van belang om door samenwerking die ondersteuning efficiënt in te zetten. Om een toekomstbestendig Sociaal Domein vorm te geven binnen de gemeente, is een zorgvuldige afweging nodig. Die afweging zit in het beschikbaar stellen van totaalbudgetten in de gemeentebegroting (macro), in het formuleren van resultaten op deelgebieden (meso) en in het afgeven van een maatwerkvoorziening door de lokale toegang (micro).

Om zorgvuldig te kunnen afwegen, is een standaard nodig. De gemeente heeft daarvoor een aantal basiswaarden geformuleerd en als rode draad gebruikt en wil samen met belangrijke stakeholders, waaronder stads- en dorpsraden, adviesraden, jongeren en de gemeenteraad, nadenken over mogelijkheden om de toenemende kosten voor de

ondersteuning terug te kunnen dringen zonder daarbij afbreuk te doen aan die basiswaarden.

- 1 **Sluis in Samenkracht**
- 2 **Inclusief Sluis**
- 3 **Toegankelijk, laagdrempelig en doelmatig**
- 4 **Toekomstbestendig en kostenbewust**

Zie de Doelenboom op [pagina 26](#)

3. Sluis in Samenkracht

Sluis is een gemeente met bijna 24.000 inwoners verdeeld over verschillende stads- en dorpskernen. Daarnaast verwelkomt de gemeente jaarlijks miljoenen gasten en toeristen. We willen dat Sluis een gemeente is met een prettig, gezond en veilig leefklimaat⁴.

BELEIDSDOEL

Sluis is een gemeente met een prettig, gezond en veilig leefklimaat.

Daarbij is de rol van gemeenten veranderd. Waar voorheen de (lokale) overheden voornamelijk verzorgend, ondersteunend en oplossend waren ingericht wordt er nu veel meer ingezet op de eigen kracht van inwoners. Zo ook in Sluis. Samenkracht staat voor de bundeling van kennis, kunde en creativiteit van alle inwoners. Daar waar mogelijk en nodig is ondersteunt en faciliteert de gemeente deze Samenkracht.

3.1. Sociale samenhang

3.1.1. Eigen kracht

Sluis stimuleert de sociale samenhang door te investeren in sociaal-culturele activiteiten, accommodaties en welzijnswerk. De gemeente zet financiële middelen in om dit mogelijk te maken. Daarbij speelt menskracht een belangrijke rol. De inzet van welzijnswerkers heeft een preventieve werking. Het kan voorkomen dat inwoners (waaronder specifieke doelgroepen) in de problemen komen. Door de sociale cohesie te versterken wordt de eigen kracht van inwoners aangewakkerd en gestimuleerd. Samen zijn we krachtig genoeg om burens, kennissen en familieleden te ondersteunen. Met elkaar bekijken we (kritisch) welke ondersteuning daarbij vanuit de gemeente noodzakelijk is.

BELEIDSDOEL

In Sluis wordt voorliggend gebruik gemaakt van eigen kracht, vrijwilligers en welzijnswerk.

3.1.2. Verschillende taken en functies welzijnswerk en maatschappelijk werk

In onze gemeente zijn er verschillende professionals onderdeel van het welzijnswerk en maatschappelijk werk. Zo hebben we:

- Sociaal makelaars
- Opbouwwerkers
- Jeugd- en Jongerenwerkers
- Sportondersteuners
- Maatschappelijk werkers

Allen met een eigen rol, verantwoordelijkheid en taak.

Opbouwwerk

Opbouwwerkers werken preventief, signalerend en generalistisch. Zij zijn de verbindende factor en schakel tussen de overheid (provincie/gemeente), dorpsraden, organisaties (bv. fondsen) en inwoners. Zij ondersteunen burgerinitiatieven, stads- en dorpsraden, bieden individuele klantondersteuning en werken aan armoedebestrijding. Daarnaast worden opbouwwerkers ook ingezet bij buurtbemiddeling. Opbouwwerkers werken samen en naast inwoners hard aan de leefbaarheid in Sluis.

Onder maatschappelijk werk verstaan we in Sluis informatie en advies, vraagverheldering en psychosociale ondersteuning. Daarbij hoort ook een doorverwijzing naar opbouwwerk (wanneer er gezocht moet worden naar zinvolle dagbesteding) en waar nodig de inhuur van externe begeleiding (zoals geestelijke gezondheidszorg). Een maatschappelijk werker legt de verbinding naar andere clusters binnen de gemeente. Er zijn meer taken bij opbouwwerkers, welzijnswerkers en burgeradviseurs terecht gekomen.

3.1.3. Ondersteuning vrijwilligers

Sluis kent een groot aantal vrijwilligers dat actief wil bijdragen aan het welzijn van mede-inwoners. Deze vrijwilligers zijn onmisbaar in de uitvoering van de ondersteuning en zorg. Toch kunnen we nog meer vrijwilligers gebruiken. Sluis faciliteert de vrijwilligers in materiële zin, in toegang tot voorzieningen en waar noodzakelijk in opleiding. Waar voorheen in veel gevallen bij hulpvragen direct werd gekozen voor maatwerkvoorzieningen en professionele zorg, blijkt nu steeds vaker dat de (preventieve) inzet van ondersteuning door vrijwilligers verdere problemen voorkomt. Daarbij is ondersteuning vanuit het eigen netwerk vertrouwd, dichterbij en duurzaam. Vrijwilligers vervangen nadrukkelijk niet de maatwerkvoorzieningen maar zijn voor Sluis een belangrijke toevoeging aan het zorglandschap. In Sluis is er aandacht voor het wer-

4 [Coalitieprogramma](#) 2018-2022 (2018)

ven, waarderen en ondersteunen/faciliteren van deze vrijwilligers zodat ze de taken op de juiste manier kunnen uitvoeren.

Vrijwilligerswerk is er in verschillende vormen. Van informeel tot georganiseerd vrijwilligerswerk. Wij ondersteunen georganiseerd vrijwilligerswerk. Het betreft het ondersteunen van kwetsbare inwoners en het in stand houden van voorzieningen. Denk bijvoorbeeld aan de begeleiding van statushouders en laaggeletterden (taalmaatjes), burgeradviseurs en mantelzorgondersteuning.

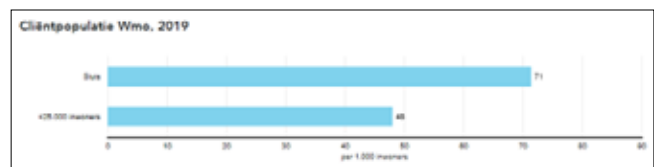
Voorbeeld

Tijdens de week van de Jonge Mantelzorger is op initiatief van betrokken jonge mantelzorgers uit Sluis een e-mailadres en telefoonnummer ingezet om de belasting voor jonge mantelzorgers beter bespreekbaar te maken. 'Zorg goed voor jezelf! Door over je zorg(en) te praten met familie en vrienden, je grenzen aan te geven en hulp te zoeken als dat nodig is. Zorgen voor een familielid in combinatie met school, vrienden en hobby's is pittig. Helemaal in deze tijd. Je staat er niet alleen voor dus deel je zorg!'

Door deze actieve bijdrage aan de week van de Jonge Mantelzorger is er binnen de gemeente extra aandacht voor de ondersteuning aan mantelzorgers in het algemeen. Die aandacht heeft de gemeente altijd. Om die reden is de nota Mantelzorgondersteuning 2020-2024 opgesteld. Sociaal makelaars zijn een aanspreekpunt voor mantelzorgers en kunnen voorzien in mantelzorgondersteuning. Sluis is ervan overtuigd dat respijtzorg en dagopvang, onder andere ter ontlasting van mantelzorgers, onderdeel uit moet maken van de algemene voorzieningen. Zowel bij zorgvragen vallend onder de Wmo als de Wet Langdurige Zorg (WLZ). De gemeente is verantwoordelijk voor de samenwerking met het zorgkantoor om deze ondersteuning in te kunnen zetten en te kunnen financieren.

3.1.4. Wmo

Dienstverlening op basis van de Wmo is een belangrijke taak van gemeenten. We zien dat in onze gemeente het gebruik van voorzieningen op basis van de Wmo aanmerkelijk hoger ligt dan in vergelijkbare (buur)gemeenten (zie grafiek). Dat is onder andere te verklaren doordat andere gemeenten algemene voorzieningen hebben ingericht voor de ondersteuning die in onze gemeente valt onder de maatwerkvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld huishoudelijke hulp. Daarbij is in Sluis ook sprake van bovengemiddelde vergrijzing. Doordat mensen langer zelfstandig thuis blijven wonen, ouder worden en ondersteuningsbehoeften krijgen is er in Sluis een hogere vraag naar maatwerkvoorzieningen⁵.

3.1.5. Efficiëntere en effectievere dienstverlening

Om aanbod en voldoende beschikbare middelen te kunnen garanderen voor hen die dit nodig hebben, is afbakening van wettelijke verantwoordelijkheden en beschikbaar gestelde voorzieningen van belang. Het organiseren van voorliggende voorzieningen voor laagdrempelige lichte ondersteuning en het aanbieden van algemene voorzieningen voor dagbesteding, waar inwoners ook zonder indicatie terecht kunnen is een goede manier om het aanbod in stand te houden, zonder de bureaucratie en tarieven van een maatwerkvoorziening. Daarnaast bundelen we de zorg in woonzorgcomplexen, zodat een opeenstapeling van beschikkingen niet meer nodig is. Hierdoor kan de zorgaanbieder de zorg flexibeler inzetten en hoeven er minder indicaties te worden afgegeven. Het maakt mogelijk dat mensen makkelijker voor elkaar kunnen zorgen, er minder reisebewegingen nodig zijn en intensieve zorg geclusterd wordt.

BELEIDSDOEL

In Sluis streven we naar efficiëntere en effectievere dienstverlening, minder reisebewegingen en meer informele zorg, zodat de beschikbare professionals hun tijd maximaal aan de zorg kunnen besteden.

3.2. Burgerparticipatie

De samenleving verandert en de houding van de burger tot het openbaar bestuur daarmee ook. Het begrip burgerparticipatie is alomtegenwoordig in onze samenleving. Inwoners kijken met een kritische blik naar de overheid en vragen steeds meer zeggenschap over gemeentelijke aangelegenheden die hen direct raken. De overheid kan deze ontwikkelingen niet negeren en heeft de opgave hier op juiste wijze op in te spelen. Deze opgave is niet makkelijk: burgerparticipatie is een breed begrip dat op verschillende manieren geïnterpreteerd en vormgegeven kan worden. Ook de gemeente Sluis besteedt sinds enkele jaren steeds meer aandacht aan burgerparticipatie. Zo zijn er adviesraden actief, worden stads- en dorpsraden bij diverse zaken betrokken, wordt er in iedere kern een tweejaarlijks kernbezoek georganiseerd, en is er subsidie beschikbaar voor leefbaarheidsinitiatieven. Daarnaast worden

5 Bron: VNG, [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) (Cliëntpopulatie Wmo, 2019); geraadpleegd op 4 juni 2020

belanghebbenden regelmatig betrokken bij beleidsvorming of plannen, zoals de totstandkoming van het visiedocument Krachtig Verbonden en het project Toekomstige Zorg West Zeeuws-Vlaanderen⁶.

Bij Samenkracht hoort de participatie van onze inwoners in de keuzes die de gemeente maakt. Sluis is een gemeente waar vanuit de verschillende burgerinitiatieven veel wordt ondernomen. We maken graag gebruik van de adviezen en ideeën. Het unieke aan onze gemeente is dat gevraagd en ongevraagd advies vanuit inwoners vanzelfsprekend is geworden. Om gestructureerd en georganiseerd inwoners mee te laten denken en doen is een [Nota Burgerparticipatie](#) geschreven. Daarin staat verder uitgewerkt hoe de gemeente haar rol in de participatie van burgers opvat en vormgeeft⁷.

3.2.1. Burgerinitiatieven

'Een initiatief van één of meerdere burgers dat onverplicht wordt opgestart ten behoeve van anderen of de samenleving. Het initiatief gaat verder dan individueel eigenbelang of individueel ongenoegen en heeft een meerwaarde voor de samenleving. De initiatiefnemers kunnen (groepjes) individuen zijn, maar ook verenigingen, stichtingen en/of bedrijven'

Burgerinitiatieven komen op verschillende plekken in de gemeente binnen. Soms bij het college, soms bij de gemeenteraad en soms in de organisatie. Ze dragen bij aan de sociale cohesie en leefbaarheid van de omgeving. Ook helpt het de gemeente om maatschappelijke problemen

De Burgerparticipatieladder

- 1: Informeren:** de gemeente bepaalt en informeert betrokkenen hierover.
- 2: Raadplegen:** de gemeente bepaalt in grote mate de agenda en vraagt burgers om een reactie. Inwoners kunnen ideeën, ervaringen en meningen meegeven, maar de gemeente is niet gebonden aan de uitkomst.
- 3: Adviseren:** De gemeente stelt samen met inwoners de agenda op en geeft hen de gelegenheid om problemen aan te dragen en oplossingen te formuleren. De ideeën van burgers spelen een volwaardige rol in de ontwikkeling van beleid. De gemeente kan hier gemotiveerd van afwijken.
- 4: Coproduceren:** De gemeente en inwoners komen samen een agenda overeen en zoeken samen oplossingen. De gemeente stelt vooraf kaders vast waarbinnen samengewerkt wordt.
- 5: Meebeslissen:** De beleidsvorming wordt aan de burgers overgelaten, waarbij ambtenaren een adviserende rol spelen. De gemeente neemt de resultaten over, na toetsing aan vooraf gestelde kaders/randvoorwaarden.

aan te pakken en betreft het de inwoners bij gemeentelijk beleid. De gemeente kan burgerinitiatieven ondersteunen door gebruik te maken van de leefbaarheidssubsidie, ambtelijke ondersteuning in te zetten en/of gemeentelijke voorzieningen (ruimtes) beschikbaar te stellen.

Burgerinitiatief

Soms moeten burgerinitiatieven een vergunning aanvragen in verband met het organiseren van een activiteit. Vrijwilligers regelen dit vaak in hun vrije tijd en proberen dit zo goed mogelijk te doen met de kennis die ze hebben. Het komt wel eens voor dat de aanvraag niet volledig of juist is ingevuld. In plaats van de aanvraag meteen af te wijzen, kunnen medewerkers het initiatief verzoeken om de missende of onjuiste informatie aan te vullen of aan te passen.

3.2.2. Meedenken

'De gemeente betreft burgers/partijen vroegtijdig bij het ontwikkelen van beleid/plannen'

Meedenken gaat niet alleen over leefbaarheid en het sociaal domein. In Sluis faciliteren we de mogelijkheid om mee te denken over de verschillende beleidsontwikkelingen binnen en buiten het sociaal domein. Om in verschillende fases van beleidsontwikkeling mee te kunnen denken, is het belangrijk om inwoners te zien als belangrijke stakeholders. We betrekken inwoners actief bij vraagstukken in het Sociaal Domein.

⁶ Bron: [Nota Burgerparticipatie](#) (2019), gemeente Sluis

⁷ De rol van het opbouwwerk in burgerparticipatie en burgerinitiatieven wordt, ten tijde van het opstellen van dit beleidsplan Sociaal Domein, gevat in een handelingskader.

Naast de Adviesraad sociale zaken en de Raad voor Maatschappelijke en Demografische Ontwikkeling (RMDO) willen we actief aan de slag met de oprichting van een burgerpanel en/of jongerenraad om te kunnen bijdragen aan het Sociaal Domein van onze gemeente. Bij de vormgeving van het burgerparticipatieproces wordt uitgegaan van de participatieladder. Elke trede staat voor een andere vorm en ander niveau van burgerparticipatie:

Voor kortdurende of eenmalige projecten binnen de gemeente verkennen we in Sluis de mogelijkheid om een actieve bijdrage van burgers te vragen. Die vraag is op basis van het uitgangspunt dat het betrekken van inwoners bij lokale initiatieven helpt om de samenhang binnen de gemeente te versterken. Daarnaast kennen inwoners de directe eigen leefomgeving het beste en hebben zij een direct belang bij het verbeteren van die omgeving. Verschillende taken binnen het sociaal domein worden momenteel uitgevoerd door vrijwilligers. Het gaat hierbij om taken op het gebied van o.a. mantelzorg, begeleiding statushouders, schuldhulpverlening en de vriendendienst (maatjesproject).

BELEIDSDOEL

Sluis is een gemeente voor en door inwoners. We betrekken de inwoners bij beleidsvorming en zorgen er samen voor dat iedereen mee kan doen.

3.3. Bovenregionale Samenwerking

Samenkracht staat niet alleen voor het collectief binnen de gemeentegrenzen van Sluis. Ook regionaal werken we intensief samen met buurgemeenten in (jeugd)zorg- en onderwijs regio's en dragen we actief bij aan ontwikkelingen binnen de provincie Zeeland. Voorbeelden van deze samenwerking zijn collectieve zorgcontracten binnen de Wmo, de inkooporganisatie jeugdhulp Zeeland, WSPZVL en de Zeeuwse Werkkamer.

4. Inclusief Sluis

In onze gemeente hechten we waarde aan gelijkheid en gelijke kansen voor alle inwoners. We sluiten mensen niet uit, maar bieden ondersteuning en faciliteren het meedoen voor iedereen. Meedoen is voor iedereen anders. Toch is een prettig, gezond en veilig leefklimaat voor iedereen belangrijk. Aan de hand van wettelijke taken en inhoudelijke uitgangspunten stimuleren we inwoners om op een eigen manier mee te kunnen doen. Daarbij geldt wel dat tegenover geboden (financiële) ondersteuning op werk en inkomen een tegenprestatie wordt verwacht.

Voorbeeld

Peter (56) ontvangt een uitkering vanuit de gemeente. Van hem wordt een tegenprestatie verwacht. Naast zijn belangrijke bijdrage aan de overleggen uit zijn dorpskern draagt hij ook bij aan de leefbaarheid in het buitengebied. Drie dagdelen per week verzorgt hij, samen met mensen vanuit Dethon⁸, het onderhoud en de schoonmaak van de dijkovergangen naar de stranden. Daarnaast sorteert hij op eigen initiatief de kleding die wordt ontvangen door de Kledingbank. Peter draait mee in de samenleving en draagt een belangrijk steentje bij!

4.1. Participatie in de vorm van werk

4.1.1. De Wet banenafpraak

De gemeente dient, bij de uitvoering van zorg en dienstverlening aan inwoners, zich te verhouden tot bestaande wettelijke kaders. Zo verplicht de Wet banenafpraak gemeenten te sturen op participatie aan de samenleving. Participatie in de vorm van (arbeidsmatige) dagbesteding of werk is waar de gemeente Sluis haar inwoners bij wil helpen. In samenwerking met het UWV, het WerkServicePunt Zeeuws-Vlaanderen (WSPZVL), de Zeeuwse Werkkamer en de Centrale Aan de Slag Zeeland stimuleren we de (re-)integratie op de arbeidsmarkt. We steunen initiatieven om sociale ontmoeting te organiseren. Dit is een algemene voorziening en past binnen het huidige welzijnswerk in de gemeente. Enerzijds om eenzaamheid te bestrijden, anderzijds om iedereen mee te kunnen laten doen aan onze samenleving.

4.1.2. Ondersteuning bij financiële zorgen

In Sluis is het aantal mensen met een bijstandsuitkering relatief laag (zie tabel). Een kleine groep moet rondkomen van een minimaal inkomen. Voor deze inwoners hebben we minimabeleid, dat erop gericht is om ook hen zoveel als mogelijk te laten meedoen. We slagen er in Sluis in

veel gevallen in om tijdig te ontdekken dat mensen in financiële problemen komen. In Sluis bieden we hulp aan onze inwoners op financieel gebied. Zo kunnen burgers kosteloos en anoniem gebruik maken van de online budgethulp "startpunt geldzaken" om persoonlijke geldzaken in balans te brengen en te houden. Daarnaast bieden wij budgetbeheer aan inwoners om de financiële situatie weer stabiel te krijgen en om zo te voorkomen dat er een problematische schuldsituatie ontstaat. Wanneer de financiële zorgen toch problematisch worden, kunnen wij schuldhulpverlening inzetten. Daarbij weten veel inwoners ook de weg naar de gemeente te vinden. Ons minimabeleid is gericht op ondersteuning van hen die dit nodig hebben. Zo subsidieert de gemeente over meerdere jaren de volgende organisaties/faciliteiten:

- Kledingbank
- Voedselbank
- Cultuurfonds Zeeland
- Educatief pakket (schoolspullen, leermiddelen, laptops) i.s.m. Stichting Leergeld
- Sociale activiteiten
- Compensatie eigen bijdrage kindvakantieweek
- Korting op collectieve zorgverzekering
- Sportfonds Zeeland
- Zomers Zwemabonnement⁹

Bijstandsdichtheid (per 1000 inwoners)	Gemeente/Regio
13,2	Sluis
19,1	Zeeland
22,5	Nederland ¹⁰

BELEIDSDOEL

Het minimabeleid in Sluis is erop gericht om inwoners zoveel als mogelijk gelijke kansen te bieden.

⁸ Dethon is het werkbedrijf van drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten: Sluis, Terneuzen en Hulst. Dethon maakt een meerjarige transformatie door van industriële sociale werkplaats naar een arbeidsontwikkelbedrijf en draagt daarmee bij aan de doelen van onze gemeente.

⁹ Voor alle genoemde voorzieningen geldt dat vooraf wordt getoetst of een inwoner, op basis van de inkomensituatie, recht heeft op een bepaalde voorziening.

¹⁰ Bron: CBS, Bijstandsuitkeringenstatistiek (BUS), juni 2019; geraadpleegd op 4 juni 2020.

BELEIDSDOEL
In Sluis streven we naar een situatie waarin geen jeugdige hoeft op te groeien in armoede.

4.2. Weer aan het werk

We geloven in de positieve bijdrage van arbeidsparticipatie op het leefklimaat van iedere inwoner. Een aanvraag voor een uitkering, is een vraag om ondersteuning bij het zoeken naar gepast werk. Vanuit de gemeente bieden we inwoners op verschillende manieren ondersteuning bij het vinden van (aangepast) werk. Op regionaal niveau werken we samen met de omliggende gemeenten om mensen zo veel als mogelijk weer aan het werk te krijgen. Die bestuurlijke samenwerking noemen we de Zeeuwse werkkamer. De coördinatie op beschikbare werkplekken, aangepaste werkplekken en ondersteuning bij het vinden van werk vindt plaats vanuit de centrumgemeente Goes. Goes beheert de regionale aanvragen voor extra middelen voor deze doelgroep, zoals Europese subsidies en regiodeals. Daarbij is vanuit het Rijk een taakstelling opgelegd voor een specifieke doelgroep. Beschut Werk is bedoeld voor mensen die zonder belangrijke ondersteuning en aanpassingen niet aan het werk kunnen. Per gemeente is een schatting gemaakt van het benodigd aantal plekken voor beschut werk. In Sluis zijn dit er 10. Landelijk wordt bekeken of de schatting vanuit het Rijk recht doet aan de werkelijke vraag naar plekken voor beschut werk¹¹.

BELEIDSDOEL
We voldoen aan de landelijke taakstelling Beschut Werk.

4.3. Dienstverlening

Met de technische ondersteuning lukt het ons om over de dienstverlening op basis van de Participatiewet steeds adequatere 'realtime' management- en sturingsinformatie te genereren op basis waarvan we beleidskeuzes kunnen maken. Die informatie helpt ook bij het creëren van voldoende aanbod en ondersteuning.

!Verbeterdoel! We merken dat er meer dan eens een relatie is tussen chronische/langdurige arbeidsbeperking, financiële problemen en een ondersteuningsbehoefte in de (geestelijke gezondheids-)zorg. Probleemoplossing en zorg vanuit verschillende domeinen en wetten werkt nog niet altijd vlekkeloos. In de gemeente kan nog beter met elkaar samengewerkt worden en de dienstverlening binnen de verschillende afdelingen van de gemeente kan nog beter op elkaar worden afgestemd.

Voorbeeld: Lucy (49) is moeder van inmiddels volwassen kinderen. Aan enkele complicaties tijdens de zwangerschap heeft ze een lichamelijke arbeidsbeperking overgehouden. Het fulltime moederschap wil ze inruilen voor een leuke baan. De gemeente staat Lucy bij in het vinden van een nieuwe werkgever, omdat ze een periode niet heeft gewerkt. Na een intake bij het WSP bemiddelt een jobhunter vanuit de gemeente, in samenwerking met Dethon, met organisaties over een mogelijk dienstverband van Lucy. Al snel blijkt haar opgedane ervaring in de verpleging een welkome aanvulling bij een zorginstelling gericht op revalidatie na letsel en trauma. Na een periode van 20 jaar zonder vast dienstverband zit Lucy weer op haar plek en draagt ze een belangrijk steentje bij aan de zorg.

4.4. Spreiding van voorzieningen

De gemeente Sluis bestrijkt ca. 307 km² en reikt van Aardenburg tot Breskens en van Cadzand tot Hoofdplaat. Dat maakt spreiding van voorzieningen, om voldoende beschikbaarheid voor alle inwoners van Sluis te garanderen, een belangrijke uitdaging voor de gemeente. Dat geldt zowel voor algemene voorzieningen, als voor woonzorglocaties, sportverenigingen en onderwijs.

4.5. Gezond en sportief Sluis

Sluis zet in op een gezond en fit leefklimaat. We richten ons – in lijn met het [Nationaal Preventieakkoord](#) ¹² - primair op het terugdringen van overgewicht en overmatig middelengebruik. Een nadere uitwerking hiervan zal volgen in de Regionale Nota Volksgezondheid, die in samenwerking met de gemeenten Hulst en Terneuzen wordt opgesteld. Het terugdringen van overgewicht bij jongeren krijgt in Sluis extra aandacht. Sinds 2018 zijn we een erkende JOGG-gemeente (Jongeren op gezond gewicht). Om die status extra kracht bij te zetten zijn (lokaal en regionaal) voor specifieke doelgroepen coalities ontstaan tussen huisartsen, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, scholen en sportverenigingen. Allen gericht op sport- en bewegingsbevordering en het terugdringen van ongezonde leefgewoonten onder die specifieke doelgroepen.

¹¹ Tot op heden (juni 2020) zijn 5 plekken voor beschut werk ingevuld in Sluis.

¹² Het [Nationaal Preventieakkoord](#) is een overeenkomst tussen meer dan 70 verschillende organisaties in Nederland. In het akkoord staan maatschappelijke doelen geformuleerd die gericht zijn op het verbeteren van de Volksgezondheid.

Sport en bewegen heeft als algemeen doel: "Het promoten van een gezonde en actieve leefstijl. Om meer jongeren aan het bewegen te krijgen, hebben we ons aangesloten bij de landelijke aanpak van "Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)". Dit is een integrale aanpak van de leefstijl van jongeren en hun omgeving.

In de vijf grootste kernen (Aardenburg, Breskens, Oostburg, Sluis en IJzendijke) van de gemeente streven we naar sportaccommodaties, die ook een functie voor de kleinere dorpskernen krijgen. De mogelijkheid moet wel bestaan om één bestaand sport-/voetbalveld te behouden in de niet-dragende kernen. We erkennen de belangrijke preventieve functie van sport bij volksgezondheid, jeugdzorg en sociale kwetsbaarheid en eenzaamheid van ouderen. Op basis van het [Zeeuws Sportakkoord](#) uit 2019 zetten wij ons in om de terugloop van deelname aan georganiseerde teamsporten te keren.

BELEIDSDOEL

Sportverenigingen in de vijf grootste kernen hebben een belangrijke maatschappelijke taak voor de hele gemeente Sluis.

4.6. Ondersteuning bij de overgang van opvang naar onderwijs

Inclusief Sluis staat ook voor de mogelijkheid voor kinderen om deel te kunnen nemen aan verschillende vormen van (aangepast) onderwijs. Onderwijsachterstandenbeleid is voornamelijk gericht op de jongste doelgroep. In Sluis hebben we de overtuiging dat de grootste resultaten behaald worden bij vroegtijdige signalering en bijsturing van leer- en taalachterstand. Vanuit het Rijk ontvangt de gemeente dan ook middelen voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en zijn er middelen om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan (VSV). Daarmee financieren we onder meer de startgroepen en het project Kwetsbare Leerlingen (vanuit het RMC).

Focus

Samen met de Stichting Scoba, Stichting Escaldascholen en Stichting Kinderopvang Zeeuws-Vlaanderen is het Masterplan kindvoorzieningen in voorbereiding. In het Masterplan beogen we als, "voorschoolse en kinderopvang, primair onderwijs en gemeente", te omschrijven hoe we invulling willen geven aan doelen en taken. Deze doelen en taken zijn voor een deel vastgelegd in wet- en regelgeving. Met het beleidsplan (inclusief de uitvoeringsagenda) hebben we voor de komende vier jaar een werkbaar plan waarin uitgegaan is van de specifieke behoeften van de streek en waarmee wordt voldaan aan de wettelijke eisen. Het doel is om het plan eind 2020 vast te stellen.

Samen met het onderwijs wordt dagelijks afgestemd waar taken en verantwoordelijkheden voor zorg en ondersteuning moeten worden belegd. We waarderen de inzet die dagelijks wordt gepleegd binnen het onderwijs enorm. Leerkrachten zijn belast met een zware taak. Zowel didactisch als opvoedkundig wordt steeds meer verwacht. Landelijk wordt onderzocht of er duidelijk onderscheid gemaakt kan worden tussen de afgebakende zorgtaken van de gemeente en de rol van het onderwijs voortkomend uit 'passend onderwijs'. In onze gemeente vertalen we dit verschil als onderwijskundige- en jeugdzorg. Dat lost het grijze gebied niet op. Voor leerlingen, gezinnen en volwassenen is het financieringsvraagstuk van ondergeschikt belang. In samenwerking met het onderwijs werken we op de achtergrond aan de overbrugging van de verschillen. We gaan uit van het belang en de zorgbehoefte van het kind. Onduidelijkheid over de financiering mag het verlenen van zorg niet beïnvloeden.

BELEIDSDOEL

Er is een goede aansluiting tussen jeugdhulp en onderwijs.

4.7. Vervoer

4.7.1. School- en leerlingenvervoer

We hebben in onze gemeente de afgelopen jaren gemerkt dat een fikse toename op school- en leerlingenvervoer is ontstaan. Dit is te verklaren door het verdwijnen van scholen in alle dorpskernen, waarmee de spreiding en gemeentelijke dekking is afgenomen. Om leerlingenvervoer betaalbaar te houden voor de kinderen die dit echt nodig hebben, zullen we strikter en nauwkeuriger moeten omgaan met het naleven van

de wettelijke verplichtingen en voorwaarden om aanspraak te maken op dit type vervoer. Ook gaan we met onze scholen in gesprek om te onderzoeken of het vervoer collectief efficiënter ingezet kan worden. Hoe minder vervoersbewegingen er nodig zijn, hoe beter.

4.7.2. Vervoer van en naar (algemene) voorzieningen

Vervoer van en naar algemene voorzieningen is geen primaire taak van de gemeente. Hoewel er niet in alle dorpskernen specifieke voorzieningen zijn gevestigd, is de spreiding naar de kernen wel geborgd door bijvoorbeeld ambulante ondersteuning, huisbezoeken en keukentafelgesprekken. Toch zijn er voorzieningen waarvoor reizen door onze inwoners nodig is. Wanneer er redelijkerwijs niet zelf voorzien kan worden in het reizen van en naar voorzieningen ondersteunt de gemeente hierbij. Een voorbeeld van die ondersteuning is de collectieve vervoersvoorziening binnen de Wmo.

¹³ De ondersteuning aan mensen met een taalachterstand met Nederlands als eerste taal wordt NT1 genoemd. Met NT2 wordt het Nederlandse taalonderwijs aan anderstaligen bedoeld. Er zitten verschillen in het NT1 en NT2 onderwijs, maar ook gelijkenissen. We onderzoeken of we op onderdelen het aanbod kunnen uniformeren, met behoud van de nodige verschillen tussen NT1 en NT2.

BELEIDSDOEL
We zetten ondersteuning in de vorm van vervoer in voor hen die dit het hardst nodig hebben.

4.8. Ondersteuning aan nieuwe inwoners van Sluis

Gemeenten hebben ook een belangrijke taak om zorg te dragen voor statushouders. Dat is verankerd in de Wet inburgering¹³. Vanuit de Zeeuwse werkkamer is er extra aandacht voor laaggeletterdheid en de afstand van inwoners tot de arbeidsmarkt. In Sluis onderzoeken we of ondersteuning bij taalachterstanden voor volwassenen gecombineerd kan worden met de verplichte inzet vanuit de Wet inburgering. Zo doen we ons best om alle inwoners van Sluis te ondersteunen bij een taalachterstand. In een regionaal kernteam, bestaande uit welzijnsorganisaties, de bibliotheek, gemeenten en organisaties voor volwasseneneducatie, speelt Sluis ook een belangrijke rol.

We vinden het belangrijk dat nieuwkomers onderdeel uitmaken van onze samenleving, (arbeidsmatig) participeren en bijdragen aan een gezond en veilig leefklimaat in Sluis. Met de komende wetswijziging worden gemeenten verantwoordelijk voor het aanbod van inburgeringscursussen en het bijscholen van mensen met een taalachterstand. Eind 2020 wordt een regionaal plan van aanpak opgesteld om aanspraak te maken op extra middelen vanuit het Rijk om deze nieuwe wettelijke taken vorm te kunnen geven.

BELEIDSDOEL
Een goed taalniveau voor alle inwoners van Sluis.

5. Toegankelijk, laagdrempelig en doelmatig

In Sluis bieden we waar mogelijk hulp op maat. Binnen de Wmo ondersteunen we inwoners die een beroep moeten doen op extra ondersteuning vanuit de gemeente, om zo lang als mogelijk in de eigen leefomgeving te kunnen blijven wonen. De ondersteuning gaat hierbij om versterking van de zelfredzaamheid en participatie. Specifiek voor personen met een beperking of met chronische psychische- of psychosociale problemen. De gemeente is in toenemende mate verantwoordelijk voor het inregelen van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (BWMO). Daarnaast zorgen we ervoor dat Sluis een toegankelijke gemeente is voor iedereen. In 2019 is de [Lokale agenda toegankelijkheid Sluis 2019-2022](#) vastgesteld.

Keuzevrijheid staat hoog in het vaandel. Hoewel de middelen schaars zijn, is het uitgangspunt dat mensen die zorg nodig hebben, ook zorg kunnen krijgen. Om voldoende zorg beschikbaar te kunnen stellen is (boven)regionale samenwerking nodig. Alleen zo kunnen we zorgcontinuïteit, voldoende personeel en beschikbare acute zorg borgen.

BELEIDSDOEL
Maatwerkondersteuning is toegankelijk, laagdrempelig en doelmatig in Sluis.

5.1. Integrale toegang

Als inwoner met een ondersteuningsbehoefte kun je contact opnemen met de gemeente. In het eerste contact wordt een inschatting van benodigde zorg gemaakt op basis van de hulpvraag. Na het telefonisch contact vindt een huisbezoek plaats waarin ook wordt gesproken over aanverwante zorgen. Zo kan het zijn dat een hulpvraag over jeugdhulp uiteindelijk ook leidt tot ondersteuning vanuit de Wmo, of dat een vraag over schuldhulpverlening leidt tot ondersteuning bij aangepast werk. In de gemeente Sluis vinden we het belangrijk dat er zonder schotten wordt bekeken en beoordeeld. Dat vraagt veel van onze lokale toegang. We rusten onze professionals dan ook toe op het doen van een integrale toets om vervolgens maatwerk te kunnen bieden. Met het oog op integriteit, zuiverheid en mogelijke belangenverstrengeling is het niet wenselijk dat bepaalde taken in één hand liggen. Noch voor de cliënt, noch voor de medewerker. Tegelijkertijd erkennen we dat het voor een klant niet prettig is om met te veel verschillende mensen en gezichten te maken te krijgen. Een goede balans hierin is wenselijk.

Stappen van de klantreis in beeld gebracht

De klantreis bij de meeste vragen aan onze uitvoeringsbalie is als volgt:

- 1 Telefonisch of Fysiek contact met de balie** > Urgentiebepaling en eerste triage
- 2 Huisbezoek/Keukentafelgesprek** > Brede integrale intake met zicht op veiligheid
- 3 Opstellen van Beschikking** > Op basis van keuzevrijheid wordt een zorgaanbieder geselecteerd *(wanneer een algemene voorziening voldoende blijkt, is een beschikking niet nodig)
- 4 Ontvangen van beschikking** > Wanneer blijkt dat een maatwerkvoorziening nodig is
- 5 Start zorg** > De zorgaanbieder ontvangt een afschrift van de beschikking en kan de zorg starten
- 6 Evaluatie** > Gedurende het traject wordt de effectiviteit van gekozen en ingezette zorg gemonitord en waar nodig aangepast
- 7 Afronding** > Een eindgesprek over de afronding van een traject vindt plaats met de zorgaanbieder. Deze maakt melding van het beëindigen van de zorg bij de gemeente.

5.2. Integrale zorgcentra

Om verder invulling te geven aan een integraal Sociaal Domein zet Sluis in op integrale zorgcentra. Het netwerk van een zorgcentrum bestaat uit professionals met verschillende specialismen. Deze vorm van intensieve samenwerking tussen professionals bevordert de efficiëntie en beperkt de reistijd van inwoners om tot passende zorg te komen. Voor een specifieke groep inwoners wordt het reizen tussen verschillende organisaties en het meerdere malen vertellen van het verhaal gezien als drempel voor de zorg. Mensen die niet op zorg zitten te wachten, maar wel ondersteuning nodig hebben zijn voor de gemeente nog lastig te bereiken. We maken in de gemeente steeds meer nuttig gebruik van vindplaatsen voor mensen met een ondersteuningsbehoefte om de drempel tot zorg te verlagen.

Ook de koppeling tussen wonen en zorg is een doel in Sluis. Een woonzorgcentrum voorziet zowel in de huisvesting als in de ondersteuning/zorg. Waar voorheen deze verschillende vormen van ondersteuning ook apart werden gefinancierd, is nu gekozen voor een geoordekt budget per centrum. Daarvan kan zowel de huisvesting als de zorg worden bekostigd. Mensen die in aanmerking komen voor de zorg binnen een woonzorgcentrum hebben dan geen last meer van een opeenstapeling van beschikkingen en de zorgaanbieder ervaart minder administratieve last. Zo helpen we vanuit de gemeente de zorg verder op weg. Op basis van de nieuwe taken binnen de Wmo laten we de regie steeds meer aan de professionals in de zorg. Als gemeente zijn we dan meer verstreker dan regisseur¹⁴. Ook gaan we aan de slag met het vormgeven van aanvullend aanbod voor bepaalde taken van huishoudelijke verzorging, voeren we een lichte toets in voor beschikkingen op aanvragen voor collectief vervoer en zetten we in op de beweging van 'intramurale' zorg op locatie naar ambulante 'extramurale zorg' aan huis. Waar lichtere vormen van ondersteuning mogelijk zijn, zetten we die in.

!Verbeterdoel! Naast de samenwerking in de provincie is ook op lokaal niveau een toets op doelmatigheid van groot belang. We doen ons best om alle beschikbare middelen zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten. Daarin is het belangrijk om aan de voorkant goed in te schatten welke zorg nodig is, om stapeling van trajecten te kunnen voorkomen. We zetten zorg zo licht als mogelijk, maar zo zwaar als nodig op maat in. Daarbij prioriteren we de inhoud van de zorgvraag altijd boven de kosten. Toch moeten we met elkaar hard werken om binnen de financiële kaders voldoende zorg en ondersteuning beschikbaar te hebben. Daarover meer in hoofdstuk 6 over toekomstbestendige zorg.

5.3. Veilig opgroeien en ontwikkelen

In Sluis zorgen we met elkaar voor een leefklimaat waarin kinderen, jeugdigen en jongeren veilig kunnen opgroeien en ontwikkelen. Daarvoor is nodig dat zij voldoende gestimuleerd worden (o.a. door verschillende vormen van onderwijs), niet in armoede hoeven te leven en er sociale ontmoeting mogelijk gemaakt wordt (o.a. door sport). Soms komt het voor dat kinderen ondanks alle beschikbare voorzieningen in een onveilige thuissituatie opgroeien. Om gezinnen te ondersteunen bij problemen in de opvoeding kan door een aantal wettelijke verwijzers¹⁵ jeugdhulp toegewezen worden.

5.3.1. Transformatieagenda Jeugd Zeeland

Sluis werkt samen met de 12 andere gemeenten in Zeeland. De Inkooporganisatie Jeugd Zeeland koopt jeugdhulp collectief in bij zorgaanbieders in onze provincie. Dit doen zij op basis van inhoudelijke en beleidsmatige ambities en uitgangspunten van de regiogemeenten. De jeugdhulpregio heeft de ambities in de jeugdhulp gebundeld in de [Transformatieagenda Jeugd Zeeland](#). Er zijn zes actielijnen uitgewerkt waaraan Sluis ook actief deelneemt en bijdraagt:

1. Harmonisatie toegang en versterken vakmanschap
2. Kinderen groeien zoveel mogelijk op in een gezin
3. Onderwijs en jeugdhulp verbonden
4. Preventie op de kaart
5. Jongvolwassenen zelfstandig
6. Kinderen en gezinnen veilig

Per actielijn gebruiken we het juiste schaalniveau voor realisatie. Zo zijn pleegzorg (valt onder actielijn 2) en veiligheid (actielijn 6) voorbeelden waarbij regionale samenwerking essentieel is. Samengevat willen we een sterke samenwerking in de toegang tot zorg. Daarbij willen we de professionals voldoende toerusten om de lastige taken binnen de Jeugdwet goed uit te kunnen voeren. Waar voorheen in stappen de intensiteit van zorg werd opgebouwd (stepped care) is de uitdaging nu om tijdig, passende en samenhangende zorg in te zetten (wrap around care). Dat voorkomt langlopende zorgtrajecten en verhoogt de effectiviteit en slagingskans van de hulp voor gezinnen en kinderen.

BELEIDSDOEL
In Sluis heeft iedereen recht op een veilige (thuis)situatie.

¹⁴ Dit is geen stelregel. We zijn zowel professioneel hulp- en dienstverlener als casus- en procesregisseur. Onze rol in de toegang verschilt per situatie. Zo leveren we in Sluis maatwerk.

¹⁵ De wettelijke verwijzers zijn: Huisartsen (medisch specialisten en jeugdartsen), de gemeente, Gecertificeerde Instellingen (zoals Interventie in Zeeland) en rechters.

5.3.2. Preventie: Jeugd- en Jongerenwerk

Het jeugd- en jongerenwerk heeft een belangrijke preventieve rol in Sluis. We maken onderscheid in 3 vormen van jeugd- en jongerenwerk:

1. Jeugdparticipatie

Jeugdparticipatie is gericht op het betrekken van jongeren bij de maatschappelijke ontwikkelingen in Sluis. De jeugd heeft de toekomst. We nemen de visie van jongeren mee in het maken van beleid en hebben de inzichten van deze doelgroep nodig om te bouwen aan toekomstig Sluis. Volgens de beschreven participatieroutes betrekken we ook jongeren bij beleidsvorming. Daarbij is ondersteuning vanuit ons jeugd- en jongerenwerk essentieel. Deze professionals zijn in staat om de vertaalslag te maken van de leefwereld van jongeren naar de uitdagingen en vraagstukken van beleid.

2. Accommodatie gebonden jeugd- en jongerenwerk

De functie van het accommodatie gebonden jeugd- en jongerenwerk (Time Out) is enerzijds een fysieke plek bieden waar jongeren terecht kunnen met vragen aan een volwassene, niet zijnde hun ouders of de school. Het is belangrijk dat jongeren een rol of stem hebben in zowel de inrichting als het activiteitenprogramma. En mogelijk ook zelf zaken kunnen organiseren. Anderzijds is het doel vroegsignalering en ondersteunen bij de ontwikkeling van de persoonlijke groei van de jongere. Alsmede vraagbaak voor ouders, leerkrachten en overige netwerkpartners.

3. Ambulant jeugd- en jongerenwerk

Het ambulante jeugd- en jongerenwerk kan bestaan uit het aanwezig zijn en aanspreken van jongeren op feesten en evenementen (over bijvoorbeeld het middelengebruik), het in contact treden met jongeren op pleintjes in de wijken (vaak na meldingen van overlast), buurtbewoners, maatschappelijk partners, en/of het helpen van jongeren bij opzetten van activiteiten in hun eigen omgeving die bijdragen aan hun persoonlijk groei en talentontwikkeling. Het doel is sociale verbinding in buurten en kernen. Activiteiten kunnen op verschillende plekken in de dorps- en stadskernen worden georganiseerd en de ondersteuning is vooral gericht op de persoonlijke groei en ontwikkeling van de jongeren. Ook sport kan onderdeel uitmaken van preventief jongerenbeleid.

We vinden het belangrijk om het jeugd- en jongerenwerk vanuit de gemeente te blijven organiseren.

5.3.3. Tijdig passende zorg

Hoe eerder we ontdekken dat het niet goed gaat met een jeugdige en/of een gezin hoe beter we in staat zijn om passende ondersteuning in te zetten. Dit noemen wij vroegsignalering. Zoveel mogelijk zetten we ondersteuning en zorg in nog voordat een probleem onnodig groter wordt. Wel willen we in Sluis keuzes maken in de subsidiëring van preventief aanbod. De focus ligt op de maatschappelijke bijdrage van preventie en de relatie tot voorkomen van de noodzaak tot het inzetten van specialistische zorg.

Daarnaast zien we de rol van de lokale toegang steeds meer veranderen naar casus- en procesregisseur naast de primaire taak als wettelijk verwijzer naar specialistische jeugdzorg. Die rol vervullen we in afstemming en nauwe samenwerking met onze ketenpartners van de Toekomstige Zorg West Zeeuws Vlaanderen (TZWZVL)¹⁶.

Joep (16) heeft autisme en kan maar moeizaam zijn draai vinden na zijn middelbare schooltijd. Zijn ouders ervaren zijn frustraties thuis en vinden het lastig om hiermee om te gaan. In Sluis wordt een gespreksgroep voor ouders en kinderen met autisme georganiseerd. Hierin leren Joep en zijn ouders wat autisme betekent in de weg naar volwassenheid, hoe Joep een baan kan vinden ondanks zijn autisme, maar ook welke kwaliteiten Joep heeft en waarin hij uitblinkt ten opzichte van leeftijdsgenoten. Na 7 bijeenkomsten zijn de ouders van Joep een ervaring en veel kennis rijker. Joep heeft in de 5e week met een goede voorbereiding een eerste sollicitatiegesprek gehad en heeft goede hoop op een eerste (bij)baan. Daarnaast heeft hij voor het eerst met zijn ouders kunnen bespreken wat er in zijn gedachten omgaat. Het gezin heeft na afloop laten weten de rust in huis weer te hebben gevonden en geen vervolghulp meer nodig te hebben.

We (h)erkennen dat er een gat bestaat tussen beschikbare zorg vanuit de Jeugdwet en de Wmo. Jongeren die uitstromen uit een zorgtraject vanwege hun leeftijd (18+) kunnen niet in alle gevallen soepel doorstromen in ondersteuning vanuit de Wmo. Landelijk wordt ingezet op het voorbereiden van jongeren op het moment dat ze 18 worden en in onze jeugdhulpregio maken we afspraken met zorgaanbieders over de hulp en het versoepelen van de overgang van 18- naar 18+. Die afspraken hebben onder meer opgeleverd dat in de regio kamers beschikbaar zijn gesteld voor doorgroei van verblijfs- jeugdzorg naar zelfstandig wonen. Toch zijn we er nog niet en werken we in de regio hard aan duurzame (lokale en regionale) oplossingen voor de systeemgrenzen van de verschillende wetten.

¹⁶ Toekomstige Zorg West Zeeuws-Vlaanderen is een samenwerking tussen verschillende zorgpartijen, wettelijk verwijzers, het onderwijs en gemeenten.

5.3.4. Integrale benadering

Uniek aan de jeugdhulp in Sluis is de systemische methodiek als onderdeel van de integrale benadering¹⁷. Al bij de eerste hulpvraag wordt uitgezocht of het probleem dat wordt ervaren een symptoom is van een dieper probleem en of er sprake is van problemen op meerdere leefgebieden. Ook wordt ingeschat of hulp in het preventieve kader voldoende is om een probleem duurzaam op te lossen. Deze methode wordt nu ook ingezet in onveilige situaties waarbij Veilig Thuis en Intervence betrokken zijn. Het ministerie ondersteunt deze samenwerking inhoudelijk en financieel en ziet dit als voorbeeld voor andere jeugdhulpregio's in het land.

5.3.5. Stijgende vraag naar jeugdhulp

Vijf jaar na de decentralisatie lukt het ons steeds beter om in een vroeg stadium problemen te signaleren. Door actieve informatievoorziening en sterke samenwerking met huisartsen, scholen, maatschappelijke organisaties en andere beleidsterreinen zien we de toegangspoort tot jeugdhulp steeds verder doorontwikkelen. Waar de drempel tot zorg voor 2015 voor velen nog te hoog bleek, lijkt het taboe op het stellen van een hulpvraag aan de gemeente inmiddels verdwenen. Inhoudelijk een positieve ontwikkeling, waar we binnen de gemeente ook fors op hebben ingezet.

Omdat de nieuwe Jeugdwet in 2015 ervoor zorgde dat meerdere partijen wettelijk kunnen doorverwijzen wordt het voor de gemeente lastiger om regie te blijven houden op die verwijzingen. De samenwerking tussen scholen en huisartsen bevordert de laagdrempeligheid en brengt vaart in het proces van zorgvraag tot start van de hulp. Toch lukt het ons in de totale keten van jeugdhulp niet altijd om snel de juiste afweging en inschatting te maken. Enerzijds vanwege beperkt zicht op de sociale kaart, anderzijds vanwege de toegenomen complexiteit van de casuïstiek.

In Sluis willen we inzetten op het versterken en ondersteunen van de wettelijke verwijzers. Dat doen we door professionals van onze toegang¹⁸ beschikbaar te stellen voor advies en consultatie. Zo nemen de zorgprofessionals deel in zorgoverleggen binnen het onderwijs en zoeken we aansluiting bij huisartsen. Samenkracht betekent in de jeugdhulp ook de verbinding tussen professies en gebruik maken van elkaars expertise.

BELEIDSDOEL

Jeugdhulp is beschikbaar, bereikbaar en toegankelijk. We zetten in op de transformatiedoelen en normaliseren waar mogelijk.

5.3.6. Regionale Samenwerking

Hoewel we in Sluis veel lokaal doen aan de verbetering van de toegang, de kwaliteit en de doorstroom van jeugdhulp hebben we ook een sterk regionaal netwerk opgebouwd. Samen met de andere Zeeuwse gemeenten kopen we jeugdhulp in via de Inkooporganisatie jeugdhulp Zeeland. Die ingekochte jeugdhulp wordt alleen ingezet als we tot het inzetten van geïndiceerde jeugdhulp overgaan. We zijn sinds 2019 aangesloten op het landelijke berichtenverkeer en dragen actief bij aan de ontwikkeling van de jeugdhulpregio. Tegelijkertijd willen we de juiste zaken op de juiste schaal organiseren. We werken intensief regionaal samen waar nodig en behouden onze lokale regie waar mogelijk¹⁹.

Oplossingsgericht werken staat in de regio hoog in het vaandel. In onze gemeente werken professionals in de toegang op basis van deze methode aan het stoppen en duurzaam oplossen van opgroei- en opvoedproblemen. In onveilige thussituaties wordt gebruik gemaakt van Signs of Safety. De belangrijkste overlap in deze methodieken is de focus op competenties en krachten binnen het gezinssysteem. Door niet alleen te kijken naar de risico's en valkuilen, maar ook aandacht te hebben voor de mogelijkheden en krachten van een jeugdige en het gezin vinden we in veel gevallen oplossingen buiten de geïndiceerde zorg om. In Sluis streven we ernaar om nog vaker dan voorheen inwoners in eigen kracht te zetten. Dat is Samenkracht.

5.3.7. Cijfers Jeugdhulp

Om het effect van beleid te toetsen is het van belang om goed te monitoren. Vanaf 2019 is Sluis aangesloten bij het regionale digitale berichtenverkeer. Daarmee hebben we een belangrijke stap gezet in de monitoring en het meten van 'resultaten' in de jeugdhulp.

17 Een voorbeeld van gesubsidieerd preventief aanbod is een online training voor gescheiden ouders in het zijn en blijven van mede-ouder in plaats van ex-partner. Daarin wordt in een vroeg stadium gepoogd een problematische echtscheidingsrelatie te voorkomen.

18 De gemeentelijke toegang tot zorg werd tot voorkort Porthos genoemd. Inwoners die in contact zijn (geweest) met de gemeentelijke toegang kennen die term nog wel. In dit document gebruiken we 'gemeentelijke toegang' als verzamelnaam.

19 In de [Kamerbrief d.d. 20-03-2020 van Hugo de Jonge](#) wordt regionale samenwerking als verplicht onderdeel gezien van de uitvoering van verschillende wetten in het Sociaal Domein.

5.3.7.1. Van verblijfszorg naar ambulante ondersteuning

Inhoudelijk streven we in de jeugdhulpregio naar hulp en ondersteuning thuis. Verblijfszorg is relatief duur en niet altijd effectief gebleken. Op basis van cijfers vanuit CBS en de regionale monitor zien we een verschuiving van verblijfszorg naar ambulante zorg. Het percentage jeugdigen in zorg met verblijfszorg is weergegeven in onderstaande tabel.

	2e halfjaar 2018	1e halfjaar 2019	2e halfjaar 2019
Sluis	12,8%	12,4%	11,8%
Nederland	8,6%	8,8%	8,4%

Ter vergelijking was het percentage jeugdigen met jeugdhulp en verblijfszorg 17% in 2017. Ondanks die verschuiving hebben we in Sluis ten opzichte van het gemiddelde in Nederland procentueel nog veel jeugdigen in verblijf. Onze doelstelling is dan ook om dit percentage verder naar beneden te krijgen.

²⁰ Het Rijk hanteert IV3-terminologie om statistieken en cijfers over het Sociaal Domein te verzamelen. Die terminologie is niet gebruikt in het opstellen van het beleidsplan, omdat Sluis het Sociaal Domein ruimer omschrijft dan het Rijk (zie bijlage).

BELEIDSDOEL
We zetten jeugdhulp in, zo dicht mogelijk in of bij de thuissituatie.

5.3.7.2. Sluis in vergelijking met regiogemeenten

De Rijksbudgetten voor jeugdhulp zijn in de periode van 2015 – 2019 vastgesteld op basis van een groot aantal indicatoren (maatstaven sub-cluster Jeugdhulp). Vanaf 2019 – 2020 zijn de budgetten in het Sociaal Domein gebundeld in de algemene uitkering. De begroting jeugdhulp is nog wel opgebouwd op basis van de uitgaven en uitkering van eerdere jaren²⁰. Zo ook de regionale begroting van de inkooporganisatie Jeugd Zeeland. In regioperspectief is een verdeelsleutel opgemaakt op basis van de Rijksbijdrage. Sluis is bij gezamenlijke regio uitgaven verantwoordelijk voor 4,59% van de kosten. In theorie zou dit betekenen dat onze gemeente ook in aantallen unieke cliënten 4,59% van het totaal zou moeten kennen. In werkelijkheid is dit anders:

	Aantal unieke cliënten 2019	Percentage	Verdeelsleutel
Sluis	545	5,13% ²¹	4,59%
Provincie Zeeland	10.605	100%	100%

Naast de aantallen uit de monitor van de inkooporganisatie, heeft Sluis ook nog kosten aan maatwerktrajecten van inwoners die in België hulp en ondersteuning krijgen. Deze zijn niet meegenomen in de monitor, maar drukken wel op de totale jeugdzorgkosten.

5.3.7.3. Conclusie

Een optelsom van bovengenoemde cijfers laat zien dat Sluis relatief meer cliënten in zorg heeft binnen de Jeugdwet, waarvan een aantal nog niet zijn meegewogen door zorg in België. Van die cliënten heeft een relatief hoog percentage jeugdigen verblijfszorg. Verblijfszorg is kostbaar en beperkt beschikbaar. We zullen in samenwerking met alle wettelijke verwijzers dus nog harder moeten werken om verblijfszorg in een vroeg stadium te voorkomen en zowel preventief als specialistisch ambulante hulp in moeten zetten. Dat is nodig om op termijn de kosten terug te dringen en een betaalbare duurzame zorgketen te ontwikkelen.

5.3.8. Beleidswensen en vraagstukken

Nu we meer en beter in beeld hebben welke ondersteuningsvragen er gesteld worden aan de gemeente, kunnen we actiever beleid maken. De kaders van de regionale samenwerking en de wet zijn van invloed op de beleidsvrijheid van Sluis. Toch zijn er een aantal ontwikkelingen en keuzes waar we in de komende periode mee aan de slag kunnen:

1. Inrichting van de toegang

In het ['Verbeterplan Jeugd'](#) is ingezet op meer vrije toegankelijke opvoedhulp om te voorkomen dat er een (te) groot beroep gedaan wordt op de specialistische zorg. We sturen op inhoudelijk goede zorg en waar het kan voorkomen we dat er te zware zorg wordt ingezet. Vanwege de kostbaarheid en de beperkte beschikbaarheid van de specialistische zorg moeten we nauwkeurig omgaan met het beschikken van die zorg. We hebben onze professionals van de toegang actief getraind en geschoold in het bieden van lichte opvoedondersteuning. Daarnaast voeren zij regie op de specialistische zorg en fungeren zij als toegangspoort. De vraag is of het uitbreiden van de expertise op preventieve lichte opvoedondersteuning kan bijdragen aan het terugdringen van de specialistische zorgvraag. Een aanvullende vraag zou zijn of we dat dan vanuit de gemeente moeten blijven doen, of dat we een maatschappelijke organisatie moeten vragen om die taken voor ons te gaan uitvoeren.

2. Samenwerking met 1e lijn zorg

Wettelijk zijn er meerdere verwijzers die als toegangspoort tot de specialistische zorg fungeren. De ervaring van de afgelopen jaren heeft ons geleerd dat het uitvoeren van die taak niet eenvoudig is. We willen nog intensiever samenwerken met huisartsen, gecertificeerde instellingen en scholen om te komen tot een meer uniforme manier van werken in de toegang. Samen zijn we verantwoordelijk voor de inhoud, kwaliteit en kosten van de jeugdzorg.

3. Complexere casuïstiek

In een aantal gevallen is het inzetten van vrijwillige jeugdhulp niet voldoende om de veiligheid voor kinderen en gezinnen te waarborgen. Nog voordat er een rechter uitspraak doet in een onveilige situatie, proberen we in de toegang toch een vorm van (vrijwillige) ondersteuning te bieden. De casuïstiek die 'op het randje' zit noemen we drang. In Sluis hebben we onze toegangsmedewerkers toegerust op het professioneel handelen in die casussen. Tegelijkertijd financieren we de gecertificeerde instelling Intervence ook om ons hierbij te ondersteunen. In samenwerking met de GI, en de lokale toegang onderzoekt de jeugdhulpregio of het beleggen van drangcasuïstiek in de toegang (zoals in de huidige situatie) de meest geschikte keuze is. Het in stand houden van de huidige taak- en rolverdeling op het gebied van drang- en dwang heeft de voorkeur in Sluis.

De drie thema's die hierboven zijn beschreven worden op moment van opstellen van het Beleidsplan grondig onderzocht. Daarin wordt meegewogen wat de inhoudelijke, financiële en wettelijke consequenties zijn van keuzes die kunnen worden gemaakt. Met deze 'open eindjes' in dit plan doen we niets af aan de beschreven visie op het Sociaal Domein. Op basis van onze inhoudelijke overtuiging, regionale samenwerking, inbreng van inwoners en stakeholders en financiële kaders (taakstelling) is het document samengesteld.

In de periode 2020-2021 zal de gemeenteraad gevraagd worden mee te denken bij het maken van deze specifieke beleidskeuzes. Een gedegen vooronderzoek is van groot belang om tot een juiste afweging te komen en de gemeenteraad in positie te brengen.

5.4. Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

5.4.1. Landelijke en regionale aanpak

In 2018 heeft de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling de noodzakelijke brede aandacht gekregen door opname in het Interbestuurlijk Programma (IBP). Destijds is afgesproken om de aanpak te intensiveren. De opgave in het programma ['Geweld Hoort Nergens](#)

²¹ We hebben procentueel meer unieke cliënten. Dit zegt echter niet per definitie iets over de hoogte van de uitgaven. Deze zouden procentueel nog hoger of juist vergelijkbaar of lager kunnen liggen.

[Thuis' \(GHNT\)](#) voor het Rijk, gemeenten en ketenpartners luidt: huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade ervan te beperken en zo de cirkel van geweld, de overdracht ervan generatie op generatie, te doorbreken.

Sluis onderschrijft, net als de andere Zeeuwse gemeenten, deze doelstelling volledig. In onze regio werken we samen met lokale, regionale en landelijke partners in de veiligheidsketen aan de drie actielijnen uit het programma GHNT, vastgelegd in de [Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Zeeland 2019-2023](#):

1. Eerder en beter in beeld
2. Stoppen en duurzaam oplossen
3. Aandacht voor specifieke groepen

5.4.2. Pilot verkorten Jeugdbeschermingsketen 'Vaart in Veiligheid'

Op het moment dat er een onveilige thuissituatie ontstaat, zijn er vanuit de (jeugd)zorgketen verschillende organisaties die iets kunnen betekenen. Allen met een eigen taak, specialisme en professie. Allen vanuit dezelfde gedachte en met hetzelfde doel. De jeugdbeschermingsketen is een verzamelnaam voor de organisaties die betrokken worden bij het stopzetten en duurzaam oplossen van onveilige situaties bij jeugdigen. Landelijk is er sinds 2018 meer aandacht gekomen voor de samenwerking van partijen in die keten. Bij een aantal zeer ernstige incidenten is gebleken dat zorgorganisaties langs elkaar heen werkten en de gemeente maar moeizaam een regierol kon uitvoeren. Ook was de afstemming tussen GI's en gemeenten niet optimaal. In Zeeland is er sinds 2020 een pilot gestart, gefinancierd door het Rijk, om te proberen de jeugdbeschermingsketen te verkorten en te optimaliseren. Een van de belangrijkste verbeterpunten is het verkorten van de tijd tussen het signaleren van onveiligheid en de interventie door middel van een jeugdbeschermingsmaatregel van de rechter. Dat willen we in Zeeland bereiken door een 'fundamentele verandering naar een duurzame oplossing'.

5.4.2.1. Integrale benadering en systemische methodiek bij onveiligheid

In onveilige (thuis)situaties is het voor gezinnen en jeugdigen van belang dat er snel en adequaat gehandeld wordt. Het helpt daarbij niet, dat het verhaal van deze jeugdigen meerdere keren opnieuw verteld moet worden aan andere professionals uit de keten. Tussen de hulpvraag en degene die het antwoord kan bieden zit een hele wolk van bureaucratische vormen die zorgt dat de weg van vraag naar antwoord te lang wordt in de tijd. Bureaucratie kost tijd en geld.

Als het systeem wankelt nemen de problemen in de gezinnen toe. Commitment van iedereen binnen het systeem is essentieel. Soms betekent dit het uit handen geven van taken, verantwoordelijkheden en rollen om de veiligheid in een gezin te herstellen en te verbeteren. Het vraagt lef en vertrouwen om samen iets nieuws in te richten.

De oplossing ligt in het principe:

- Eén klantroute van eerste vraag tot en met maatregel
- Eén vloeiende lijn, waarin de vraag van het kind centraal staat

Dit is een fundamenteel verschil met de 'oude' werkwijze, waarbij meerdere instanties en partijen eigen protocollen en bureaucratie volgen. De nieuwe vorm van samenwerking gaat terug naar de bedoeling en levert hulpverlening van A tot Z, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt in vrijwillige en gedwongen hulp.

De basistaken en waarden van de vaste professional:

1. Op een systemische werkwijze in kaart brengen van het netwerk en gezinssysteem door de professional. (aanvang is intensiever, duur van het totale traject is korter)
2. Een vaste professional blijft betrokken, ook bij een maatregel in het gedwongen kader.
3. Parallel wordt het recht op rechtsbescherming gefaciliteerd.
4. De verschillende verantwoordelijkheden van de GI's, Veilig Thuis en Raad voor de Kinderbescherming worden gebundeld, waarbij de vaste professional aanspreekpunt blijft.
5. De indicering, evaluatie en afronding van een hulpverleningstraject is onderdeel van de basistaken van de vaste professional.

De verwachting is dat er een besparingspotentieel te realiseren is in de kosten voor een 'regulier complex veiligheidstraject'. Het goed beleggen van taken en verantwoordelijkheden is, evenals het schrappen van overlappende onderzoeken en het onnodig schrijven van rapporten en plannen, de belangrijkste besparingsrede.

BELEIDSDOEL
**Effectieve en efficiënte
zorg en interventie in de
jeugdbeschermingsketen.**

6. Toekomstbestendig en kostenbewust

Binnen het Sociaal Domein is in de afgelopen jaren ontzettend veel veranderd. De financieringsstructuur, de verantwoordelijkheid voor zorg en ook de uitvoering van zorg hebben een transformatie doorgemaakt. Die verandering is continu. We verwachten in de komende jaren op de korte en lange termijn nog een aantal belangrijke ontwikkelingen. Het is van belang om daar van te voren al op te anticiperen en dat doen we in Sluis en in de regio.

6.1. Ontwikkelingen

1. Inhoudelijk zien we een zorgkloof ontstaan. De vraag naar zorg neemt toe. Steeds meer mensen krijgen toegang tot zorg en ondersteuning, die wettelijk maar beperkt is afgebakend. Het aanbod en de beschikbaarheid van zorg proberen we af te stemmen op die vraag. Dit staat haaks op normaliseren. Normaliseren is een transformatieopdracht die het Rijk aan gemeenten heeft meegegeven in 2015. In Sluis zetten we in op samenkracht, eigen kracht en waar nodig intensievere ondersteuning om gebruik te maken van vertrouwde nabije zorg en om te zorgen dat er voldoende specialistische zorg beschikbaar blijft. Dat doen we door de zorginfrastructuur aan te passen, de integrale toegang tot zorg en in te zetten op bijscholing en werving van zorgprofessionals.
2. Veranderende wetgeving zorgt ook voor een veranderend perspectief en aanbod van gemeenten. De nieuwe gemeentelijke taken door de doordecentralisatie van Beschermd Wonen (vanaf 2022) zijn daarvan een goed voorbeeld. Het inregelen van die zorg op lokaal niveau brengt voordelen mee. We kunnen nu in overleg met de aanbieders het aanbod afstemmen op de lokale vraag. Echter verliezen we daarmee een aantal schaalvoordelen. De beschikbaarheid van zorg in de regio heeft ons ook geholpen bij de inzet van schaarse zorgvormen. We gaan daarom intensief in gesprek met de regio om ervoor te zorgen dat die schaarse zorg in de regio beschikbaar blijft, ook voor de inwoners van Sluis.
3. De zorginfrastructuur verandert. Er ontstaan nieuwe vormen van (digitale) zorg. Creatieve en innovatieve ideeën, een vernieuwende aanpak en vertrouwen in eigen kunnen maakt van Sluis een gemeente voor en door de inwoners. Naast de regionale innovaties moedigen we ook lokale initiatieven aan. In tijden van crisis, waarbij er druk komt op de zorginfrastructuur, zoeken we naar alternatieve oplossingen in samenwerking met onze zorgpartners. Hulp op afstand, videobellen en de landelijke chatfunctie van Veilig Thuis zijn hiervan een mooi voorbeeld. In de nabije toekomst zal landelijk worden onderzocht of deze vormen van zorg duurzaam kunnen worden ingezet. Ook hiervoor geldt dat het niet in de plaats

- komt van de reguliere hulp, maar wel een waardevolle aanvulling zou kunnen zijn.
4. Verwacht wordt dat er ontwikkelingen en veranderingen zullen komen op het gebied van inburgering van statushouders. Dat kan betekenen dat meer taken en verantwoordelijkheden worden overgeheveld van het Rijk naar de gemeente. Eén van de voorstellen op dit vlak is het stroomlijnen van verschillende subsidies en het opstellen van (wettelijke) randvoorwaarden over de besteding van die middelen. Dit is bedoeld om ervoor te zorgen dat in de basis minder verschillen ontstaan tussen gemeenten in de ondersteuning aan deze doelgroep.
 5. Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) is de nieuwe verzamelnaam voor verschillende vormen van (huiselijk) geweld en kindermishandeling. Landelijk zijn, ten tijde van de coronacrisis, verschillende campagnes gestart om geweld in thuissituatie bespreekbaar te maken. De jeugdhulpregio Zeeland is aangewezen als een van de zes pilotregio's die aan de slag gaan met nieuwe manieren van samenwerking in de jeugdbeschermingsketen. Verwacht wordt dat na evaluatie van de pilots een verdere uitwerking en structurele borging van nieuwe samenwerkingsvormen gevraagd zal worden.
 6. De arbeidsmarkt in Zeeland groeit. We zetten in op een grotere doorstroom en toestroom van mensen naar een (aangepaste) arbeidsplek. In samenwerking met UWV, WSPVZL en de Zeeuwse Werkkamer werkt de gemeente hard aan het terugdringen van het aantal mensen in een bijstandssituatie mét mogelijkheden om terug te keren in een betaalde baan. We zien deze ontwikkeling als een mooie kans voor onze inwoners²².

²² In de bijlage van dit beleidsplan is een infographic opgenomen over de toename van het aantal banen in Zeeland, met toelichting

6.2. Monitoring

Net als in veel andere gemeenten in Nederland maakt ook onze gemeente zich zorgen om de zorg. Zoals gesteld wordt meer en meer beroep gedaan op ondersteuning vanuit de Wmo, P-wet en Jeugdwet. Tegelijkertijd heeft het Rijk een taakstelling opgelegd waarmee jaarlijks minder middelen beschikbaar zijn om dezelfde ondersteuning te blijven bieden. Daarover zijn we op verschillende niveaus in gesprek en is onder meer dit plan opgesteld om te kunnen voldoen aan de taakstelling van €1,7 miljoen in het Sociaal Domein. Om zorg beschikbaar te houden voor de mensen die dit het hardst nodig hebben, moeten we in onze gemeente kritisch zijn op onze uitgaven binnen dit domein.

Onze medewerkers in de lokale integrale toegang werken hard om snel en adequaat in te schatten welke ondersteuning nodig en beschikbaar is. Vooraf wordt, meer dan voorheen, getoetst of er wettelijk en inhoudelijk voldoende grond is om een maatwerkvoorziening in een van de wetten binnen het Sociaal Domein te verstrekken. Dat doen we bijvoorbeeld bij aanvragen voor collectief vervoer binnen de Wmo en bij de weging van verzoeken om toewijzing voor jeugdzorg.

We verzamelen daarnaast zoveel mogelijk gegevens over de inzet van zorg in onze gemeente. Om gericht hulp in te kopen, in te zetten en af te rekenen hebben we sturingsinformatie nodig. Zo kunnen we trends, pieken en dalen in zorgvraag ontdekken en gericht zorg (regionaal en lokaal) inkopen. Ondanks die informatie is de zorg voor een belangrijk deel onvoorspelbaar. Een zorgvraag kan acuut opkomen en er zijn trajecten variërend van een dag tot meerdere jaren. Door de zorgvraag voortdurend te evalueren in samenwerking met zorgverleners bekijken we zorgvuldig of de zorg nog nodig is. Onze verwachting is dat de inzet van zorg in veel gevallen een probleemoplossende werking heeft. Hoe eerder we een zorgvraag dan in beeld hebben, hoe sneller we passende hulp in kunnen zetten.

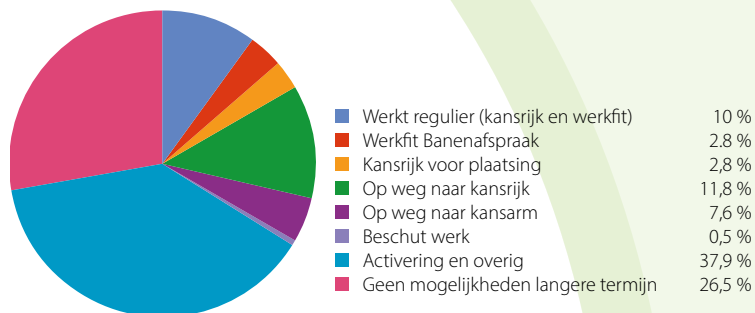
CompetenSys is het systeem dat managementinformatie genereert over bijstands- en uitkeringsgerechtigden in Sluis. Hieronder staat een voorbeeld van deze informatie, op basis waarvan het inhoudelijke gesprek met onze partnerorganisaties (Dethon, WSPZVL, UWV) gevoerd kan worden over bijsturingmogelijkheden en kansen op de arbeidsmarkt.

Bemiddelbaarheid van het bestand

Kijkend naar de Conclusie Bemiddelbaarheid en daarmee zijn afstand van de arbeidsmarkt, ontstaat het volgende overzicht:

van groeiende en krimpende sectoren.

23 Bron: [Complexiteitsreductie als oplossing voor duurzame zorg in Nederland. De Eerstelijns \(2018\)](#)

Met cijfers en statistieken kunnen we aan de slag met oplossingen op basis van de zorgvraag en mogelijk ontbrekend aanbod. Zo is de aansluiting van zorg uit de Jeugdwet en de Wmo voor de doelgroep 18-/18+ een belangrijke uitdaging voor de gemeente en zien we dwarsverbanden tussen de vraag naar langdurige psychische ondersteuning en schuldhulpverlening. Als we meer data gedreven beleid kunnen maken en in staat zijn om maatwerk te bieden kunnen we de expertise van verschillende professionals bundelen en echt effectief en preventief hulp inzetten. Er wordt een uitvoeringsplan ontwikkeld waarin ook aandacht komt voor de ondersteuning vanuit de diverse wetten in het Sociaal Domein.

BELEIDSDOEL

We ontwikkelen beleid op basis van verzamelde informatie in het Sociaal Domein.

Belangrijke drijfveer om meer data gestuurd beleid te maken in Sluis is de gemiddelde kosten voor zorg in complexe multiprobleem huishoudens. Ondersteuning in zo'n situatie kan oplopen tot een kostenpost van circa €100.000 per gezin per jaar. Doel is om aan 'complexiteitsreductie' te doen en door een integrale benadering op verschillende leefgebieden gelijktijdig en met elkaar aan een oplossing te werken²³.

6.3. Kostenbewust en resultaatgericht

Om de effectiviteit van het beleid in het Sociaal Domein te kunnen toetsen zijn er landelijk indicatoren ontwikkeld. Op de website www.waarstaatjegemeente.nl is de informatie van alle gemeenten in Nederland gebundeld en met elkaar vergeleken. Een aantal informatieonderdelen zijn interessant voor het Sociaal Domein in relatie tot de genoemde doelstellingen en focuspunten in dit beleidsplan:

- **Percentage huishoudens zonder voorzieningen in het Sociaal Domein;** Het aantal huishoudens zonder zorg en ondersteuning ten opzichte van het totaal aantal huishoudens. Hiermee kun je meten in hoeverre de samenkracht in Sluis effect heeft ten opzichte van het gemiddelde in Nederland.
- **Percentage Meerderjarige Mantelzorgers;** Percentage van de volwassenen (19+) dat aangeeft mantelzorg te verlenen. Hiermee kun je meten of het beleid op mantelzorg geïntensiveerd zou moeten worden.
- **Onveiligheidsperceptie;** De index onveiligheidsperceptie is een maat voor hoe men de veiligheidssituatie in de eigen buurt ervaart. Het uitgangspunt is de situatie in 2012. De waarde van 2012 is landelijk vastgesteld op 100. Hoe lager het cijfer in de jaren daarna, hoe sterker de verbetering ten opzichte van 2012. Hieruit is op te maken in hoeverre de inwoners van Sluis een veilig leefklimaat ervaren.
- **Personen met een bijstandsuitkering;** Het aantal personen met een uitkering op basis van de Participatiewet. Hiermee kun je toetsen of het in Sluis lukt om steeds meer mensen weer in aan het werk te helpen en een vergelijking doen met het gemiddelde in Nederland.
- **Kinderen in de jeugdbescherming;** Het percentage van de jeugdigen waarvoor een wettelijke maatregel is opgelegd door de rechter. Hiermee kun je toetsen in hoeverre het lukt om – met preventief aanbod, integrale zorg en het verbeteren van de samenwerking in de keten – ook zonder maatregel effectief hulp te bieden. Daarnaast is deze statistiek te vergelijken met het gemiddelde in Nederland.

- **Inwoners aangesloten bij een sportvereniging;** Het aantal inwoners van de gemeente dat een lidmaatschap heeft bij één of meerdere sportbonden, gedeeld door het totaal aantal inwoners per gemeente. Hiermee kun je toetsen of het lukt om inwoners te stimuleren om meer te gaan sporten en daarmee zien of het beleid op volksgezondheid effect heeft. Daarnaast is het percentage vergelijkbaar met het gemiddelde in Nederland.

6.4. Effecten beleid Sociaal Domein in Sluis

Beleidsdoel en indicator	Sluis	Nederland
Samenkracht; Aantal huishoudens zonder voorziening	81,7%	81,1%
Mantelzorgondersteuning; Percentage Meerderjarige Mantelzorgers	17,5%	14,2%
Gezond en veilig Leefklimaat; Onveiligheidsperceptie ten opzichte van 2012 (score:100)	55	92
Inclusief Sluis; Personen met een bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)	172,4	381,7
Veilig opgroeien en ontwikkelen; Kinderen in de jeugdbescherming	0,76%	1,11%
Preventie, sociale cohesie, minimabeleid en volksgezondheid; Inwoners aangesloten bij een sportvereniging	19,1%	24,9%

24

6.5. Cliëntervaring en Evaluaties

Een cijfermatige toets op effect van beleid is zonder inhoudelijke duiding niet om te zetten in beleidskeuzes en interventies. Daarom vinden we in Sluis ervaringen van inwoners over de dienst- en hulpverlening vanuit de gemeente ontzettend belangrijk. De lokale toegang benadert inwoners actief over de ervaren ondersteuning en ook regionaal worden cliëntervaringsonderzoeken gedaan naar de ervaringen met de zorg op basis van maatwerkvoorzieningen. Ook ervaringen van de professionals die dag in dag uit klaar staan voor onze inwoners zijn belangrijk. Evaluaties met aanbieders, organisaties en interne dienstverleners staan hoog op de agenda. Een van de uitkomsten van die evaluaties heeft geleid tot de transformatie van Dethon en de Zeeuwse samenwerking op het gebied van laaggeletterdheid. Zo proberen we de zorg, ondersteuning en dienstverlening in een continu proces te verbeteren.

24 Sommige statistieken zijn verouderd en worden niet meer uitgevraagd door het CBS. Met doelstellingen en beleid op deze terreinen is het van belang om zelf cijfers te gaan bijhouden en genereren. Technische ondersteuning van o.a. CompetenSys helpt de gemeente bij het registreren hiervan.

6.6. Rechtmatigheid en doelmatigheid op basis van uitgaven

Jaarlijks worden de uitgaven binnen het Sociaal Domein gecontroleerd door accountants. Dit is op basis van de rechtmatigheid en de naleving van regels en wetten. Alle middelen die we besteden in het Sociaal Domein zijn immers opgebracht door belastingbetalers in Nederland en in Sluis zelf. Daarbij is er vanuit het Rijk altijd vooraf een toets op de besteding en inzet van Rijkssubsidies en dienen aanvragen voor Europese subsidies altijd aan strenge eisen te voldoen. De gemeente heeft diverse instrumenten ingesteld om hieraan te kunnen voldoen zoals een Controleprotocol, financiële verordening, Auditcommissie etc. Daarnaast laten we jaarlijks een interne controle voor het sociaal domein uitvoeren gezien de omvang, importantie en complexiteit daarvan.

6.7. Toekomstige ontwikkelingen met financiële impact

De meerjarenbegroting Sociaal Domein is opgesteld op basis van verschillende factoren. Het grootste deel van de inkomsten voor het Sociaal Domein ontvangt de gemeente uit de integratie-uitkering Sociaal Domein (IUSD) en in het 'budget gebundelde uitkering' (BUIG). Deze zijn onderdeel geworden van de algemene uitkering die het Rijk verstrekt aan gemeenten. Bijna alle voorzieningen in het Sociaal Domein zijn regelingen met een open einde. Hierbij is vooraf nooit met zekerheid te zeggen of het budget voldoende is. Om een betere inschatting te kunnen maken van de te verwachten kosten binnen het Sociaal Domein, is het van belang om management- en sturingsinformatie te genereren. Op basis van eerdere jaren zijn de kosten binnen het Sociaal Domein in beperkte mate voorspelbaar²⁵.

Er zijn voorbeelden van ontwikkelingen waarvan we kunnen verwachten dat er financiële gevolgen zijn, waarbij we vooraf niet kunnen inschatten of deze gevolgen positief of negatief uitpakken voor onze gemeente. Zo weten we:

1. Toenemende vergrijzing in Sluis kan zorgen voor extra kosten. Ouderen die langer zelfstandig thuis wonen doen relatief gezien vaker een beroep op ondersteuning en zorg. Daar tegenover staat de beweging van zorg op locatie, naar zorg thuis en op maat en zetten we in op het inrichten van algemene voorzieningen waarvoor geen beschikking of indicatie meer nodig is.
2. Het woonplaatsbeginsel binnen de Jeugdwet wordt aangepast. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de kosten voor jeugdzorg aan kinderen en gezinnen in de eigen gemeente²⁶. De verwachting is dat vanaf 1-1-2022 het nieuwe woonplaatsbeginsel in werking treedt. Vanaf dat moment zijn gemeenten ook verantwoordelijk voor de kosten voor hulp die buiten de eigen gemeente wordt geboden. Voorheen werden gemeenten met grote verblijfszorglocaties geconfronteerd met hoge jeugdzorgkosten (vanwege inschrijving van kinderen in die gemeente). Vanaf 1-1-2022 is de gemeente waaruit een jeugdige verhuist omwille van een jeugdhulpvoorziening in een andere gemeente financieel verantwoordelijk.
3. De doordecentralisatie Beschermd Wonen betekent een overheveling van taken, verantwoordelijkheden en financiën van het Rijk naar gemeenten. De Rijksvergoeding voor die taak is gebaseerd op het zorggebruik van eerdere jaren. Wanneer er meer locaties voor Beschermd Wonen worden gecreëerd in een gemeente, loopt de financiële compensatie in jaren achter op die ontwikkeling en ontstaat een gat tussen de Rijksvergoeding en de kosten voor die zorg.

BELEIDSDOEL

In Sluis zijn we klaar voor toekomstige ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein.

²⁵ Bron: Binnenlands Bestuur, T. Zentveld (2018)

²⁶ Op basis van de woonplaats van gezaghebbende ouders/verzorgers in de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP).

Doelenboom

7. Tot slot

Dit beleidsplan heeft een looptijd tot en met december 2024. Op basis van dit plan stellen wij een uitvoeringsplan op om de beleidsdoelen te concretiseren in acties en in plannen per jaar. In de begroting zullen per jaar de speerpunten worden benoemd. In het uitvoeringsplan zullen wij ook de aanbevelingen betrekken die de Visitatiecommissie heeft uitgebracht ten aanzien van het opstellen van beleid. Daarbij zal aandacht zijn voor:

- de vertaling naar kritische prestatie indicatoren (kpi's);
- het vaststellen van de beschikbaarheid van gegevens;
- het daadwerkelijk verzamelen en monitoren van de gegevens;
- het interpreteren en duiden van de resultaten van de monitoring;
- de sturing of bijsturing op basis hiervan.

De implementatie van het beleid en uitvoeringsplan is voorzien met ingang van 2021.

In samenwerking met belanghebbende partijen monitoren en evalueren we de wijze waarop stappen worden gezet om lange termijn doelen te bereiken. De eerste evaluatie vindt na een jaar plaats. Daarnaast wordt periodiek gerapporteerd via de budgetcyclus aan de hand van bestuursrapportages en jaarrekening.

Bijlagen

Begrippenlijst

Begrip	Betekenis
BWMO	Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang; Mensen die niet zelfstandig kunnen wonen, krijgen begeleiding thuis of in een instelling. Rijksoverheid, gemeenten en andere partijen maken afspraken om deze kwetsbare mensen beter te helpen
BUIG	Budget Gebundelde Uitkering; De BUIG was in 2009 een invoeringswet waarmee gerealiseerd werd dat verschillende geldstromen (toen nog de WWB, IOAW, IOAZ en de WWIK) werden gebundeld tot één geldstroom. Het gaat om Rijksbudget dat is bedoeld om mensen weer aan het werk te helpen
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CKZ	Coöperatie van ondernemers in de Kleinschalige Zorg
Dethon	Dethon is het werkbedrijf van de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten: Sluis, Terneuzen en Hulst
GIA	Geweld in afhankelijkheidsrelaties; een nieuwe verzamelnaam voor huiselijk geweld en kindermishandeling
GI	Gecertificeerde Instellingen; Gecertificeerde instellingen worden van overheidswege gecertificeerd om maatregelen in het kader van de jeugdreclassering en jeugdbescherming te mogen uitvoeren.
GHNT	Geweld Hoort Nergens Thuis; De landelijke aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de periode van 2018-2021
IBP	Interbestuurlijk Programma; De samenwerkingsafspraken tussen Rijk, provincies en gemeenten waarin de verantwoordelijkheden en taken staan beschreven
IUSD	Integratie-uitkering Sociaal Domein; De verzamelnaam voor de middelen die door het Rijk aan gemeenten beschikbaar gesteld worden voor de Wmo, Jeugdwet en P-wet
Jeugdwet	In de Jeugdwet staat dat de gemeente de meeste zorg en hulp voor kinderen en jeugdigen voorziet. Het doel van de wet is om versnippering van de zorg voor de jeugd tegen te gaan en de zorg en hulp dichtbij het gezin te organiseren
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht; JOGG is een lokale aanpak voor een gezonde omgeving en gezonde jeugd. Het streven is dat iedereen zich inzet om gezond eten en bewegen voor kinderen en jongeren gemakkelijk en aantrekkelijk te maken
Porthos	Porthos Sluis is de voormalig gebruikte naam voor de gemeentelijke toegang tot zorg, als onderdeel van de gemeentelijke organisatie. Het team staat voor ondersteuning en begeleiding op het gebied van Jeugd & Gezin, Werk & Inkomen, Wmo en Leefbaarheid & Burgerparticipatie. Alle inwoners uit de gemeente Sluis, van jong tot oud, kunnen hier terecht
P-wet	Participatiewet (2015); De Participatiewet is een wet die erop gericht is zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar (bij voorkeur: betaald) werk toe te leiden
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt; In de RMC-regio werken scholen en gemeenten samen om te voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school gaan
TZWZVL	Toekomstige Zorg West Zeeuws-Vlaanderen; Een programma dat tot stand is gekomen door inwoners, maatschappelijke organisaties en gemeenten waarin doelen zijn beschreven van de toegang tot zorg, tot de uitstroom uit zorg
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VSV	Voortijdig Schoolverlaten; Jeugdigen en jongeren die zonder startkwalificatie voortijdig schoolverlaten. De aanpak VSV wordt gefinancierd door het Rijk
VE	Voor- en Vroegschoolse Educatie; Een landelijk programma gericht op het verminderen van onderwijs- of ontwikkelachterstanden bij jonge kinderen
WLZ	Wet Langdurige Zorg; DeWLZ is bedoeld voor mensen die permanent intensieve zorg en/of toezicht dichtbij nodig hebben. Wie gebruik wil maken van de WLZ, moet een indicatie aanvragen bij het Centrum Indicatiestelling Zorg. De WLZ wordt gefinancierd vanuit de Zorgverzekeringswet
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning; De Wmo is er om mensen die hulp nodig hebben zo veel mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen. Wie hierbij zorg en ondersteuning nodig heeft kan contact opnemen met de gemeente
WSPZVL	WerkServicePunt Zeeuws-Vlaanderen; Het WerkServicePunt Zeeuws-Vlaanderen is het startpunt op de Zeeuws-Vlaamse arbeidsmarkt. Hier worden contacten gelegd, mogelijkheden op de arbeidsmarkt verstrekt, mensen of vacatures voorgesteld en eventuele subsidiemogelijkheden aangeboden
Zeeuwse Werkkamer	In de Zeeuwse Werkkamer vindt de bestuurlijke afstemming plaats over belangrijke ontwikkelingen die met de Zeeuwse arbeidsmarkt te maken hebben

Wettelijke verplichtingen Sociaal Domein

Binnen het Sociaal Domein zijn er verschillende wetten op grond waarvan gemeenten taken en verplichtingen hebben. De vijf wetten, met die verplichtingen, waaruit het Sociaal Domein in Sluis bestaat zijn:

1. De Jeugdwet

- Gemeenten hebben een jeugdhulpplicht; kinderen tot 18 jaar moeten de hulp die nodig is ontvangen.
- Gemeenten hebben taken op het gebied van opgroeien en opvoeden, jeugdwelzijn en jeugdhulp.
- Het college is onder meer verantwoordelijk voor:
 - Gemeentelijk beleid inzake preventie, jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering
 - De taak als wettelijk verwijzer naar specialistische jeugdhulp
 - Passende jeugdhulp
 - Het treffen van voorzieningen die ouders in staat stellen hun rol als verzorgers en opvoeders te blijven vervullen
 - Het voorzien in een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod
 - Het aanbieden van jeugdhulp op een laagdrempelige en herkenbare manier
 - De ondersteuning van professionals door middel van deskundig advies
 - Maatregelen om kindermishandeling te bestrijden

2. De Participatiewet

- Gemeenten hebben taken op het gebied van arbeidsinschakeling, inkomensondersteuning, loonkostensubsidie en beschut werken.
- Het college:
 - Ondersteunt bij arbeidsinschakeling
 - Verleent bijstand aan personen hier te lande die in zodanige omstandigheden verkeren of dreigen te geraken dat zij niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien
 - Ontwikkelt beleid ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en voert dit uit, overeenkomstig de verordening
 - Werkt samen met het UWV
 - Stelt vast of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie
 - Ondersteunt bij leer-werktrajecten

3. De Wet maatschappelijke ondersteuning

- Gemeenten moeten mensen ondersteunen die niet zelfredzaam zijn. Het gaat hierbij om de taken ondersteuning bij zelfstandig wonen, begeleiding, maatwerkvoorziening voor hulp in het huishouden, dagbesteding, inclusief persoonlijke verzorging en beschermd wonen voor mensen met een psychische aandoening
- Het college draagt zorg voor:
 - Algemene maatregelen om de sociale samenhang, de toegankelijkheid, de veiligheid en de leefbaarheid in de gemeente te bevorderen.
 - Algemene maatregelen ter bevordering van mantelzorg en vrijwilligerswerk.
 - Algemene maatregelen ter bevordering van de zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en opvang
 - Onafhankelijke cliëntondersteuning
 - Maatwerkvoorzieningen op grond van de Wmo

4. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

- Het college is verantwoordelijk voor:
 - De schuldhulpverlening aan de inwoners van zijn gemeente
- Het college kan schuldhulpverlening weigeren aan:
 - Een persoon die al eerder gebruik heeft gemaakt van schuldhulpverlening
 - Een persoon die fraude heeft gepleegd die financiële benadeling van een bestuursorgaan tot gevolg heeft en die persoon in verband daarmee onherroepelijk strafrechtelijk is veroordeeld of een onherroepelijke bestuurlijke sanctie, die beoogt leed toe te voegen, is opgelegd

5. De Wet Publieke Gezondheid

- Het college:
 - Bevordert de totstandkoming en continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
 - Draagt zorg voor inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking
 - Het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen
 - Draagt zorg voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg, ouderengezondheidszorg en algemene infectieziektebestrijding
 - Draagt via een gemeenschappelijke regeling zorg voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst in die regio (GGD)

Klantreis Participatiewet

Hoe vraag ik een uitkering aan?

1. Inschrijven op [Werk.nl](https://www.werk.nl) en een afspraak maken

Bel naar het Klanten Contact Centrum (KCC) van de gemeente via het telefoonnummer 14 0117 (buitenland +31 117 457 000). U hebt vervolgens een kort meldingsgesprek met een medewerker van de gemeente. Die noteert uw melding en u krijgt binnen twee werkdagen een klantmanager Werk en Inkomen toegewezen. Deze persoon nodigt u binnen 5 dagen uit voor een informatiegesprek.

2. Het informatiegesprek

Tijdens het informatiegesprek krijgt u informatie over uw rechten en plichten. U krijgt een aanvraagformulier en een lijst van de benodigde bewijsstukken die u moet aanleveren voor uw uitkering. Belangrijk om te weten: het informatiegesprek is verplicht. Bent u niet aanwezig en hebt u zich niet afgemeld? Dan moet u opnieuw een afspraak maken voor een informatiegesprek.

3. Het invullen vragenlijst

Direct na het informatiegesprek ontvangt u via e-mail een uitnodiging om een vragenlijst in te vullen. Uw antwoorden gebruiken we om te kijken hoe u zo snel mogelijk betaald werk kunt vinden. Daarna maken we afspraken over uw traject naar werk. Dit doen we tijdens het intakegesprek. Dit vindt binnen 10 werkdagen na het informatiegesprek plaats.

4. Het intakegesprek

Tijdens het intakegesprek levert u het ingevulde aanvraagformulier en de bewijsstukken persoonlijk in bij uw klantmanager. Alles compleet en op tijd ingeleverd? Dan nemen wij uw aanvraag in behandeling. Hebben we aanvullende gegevens of bewijsstukken nodig? Dan ontvangt u hierover een brief (hersteltermijn) met het verzoek om ontbrekende gegevens aan te leveren. De behandeling van uw aanvraag duurt maximaal acht weken (de wettelijke termijn). Natuurlijk proberen wij u sneller duidelijkheid te geven. Verandert er tijdens uw aanvraag iets in uw situatie? Geef dit zo snel mogelijk door aan de klantmanager die uw aanvraag behandelt.

5. Het besluit

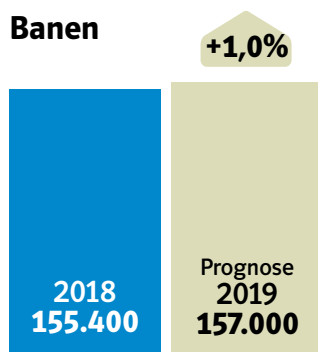
U krijgt een beschikking (brief). Daarin staat het besluit of u wel of geen uitkering krijgt. Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u bezwaar maken. Als u een uitkering krijgt toegekend, dan wordt deze op de 3e werkdag van de nieuwe maand betaald.

Infographic Toename banen in Zeeland >

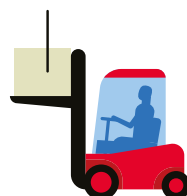
Toename aantal banen

Zeeland profiteert van de economische groei. Het aantal banen groeit in de meeste sectoren. Groeisectoren als horeca, bouwnijverheid en zorg & welzijn zijn in Zeeland goed vertegenwoordigd.

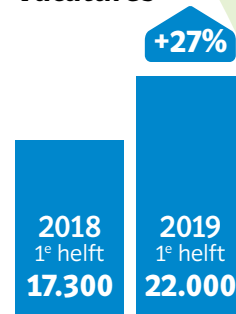
Banen

Prognose 2020
+900

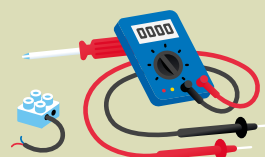

Vacatures

Ook de komende jaren tekorten in sectoren

Kwalificaties van werkzoekenden sluiten niet altijd aan op de veranderende vraag op de arbeidsmarkt. Hierdoor kunnen tekorten blijven bestaan voor bepaalde beroepen. In Zeeland blijft deze mismatch zich onder andere voordoen in de **techniek, transport & logistiek, horeca en zorg**. Hier liggen kansen voor werkzoekenden.

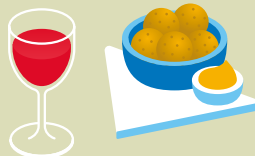
Techniek

Zorg

Transport en logistiek

Horeca

Moelijk vervulbare vacatures

De kans op werk verschilt per regio en van beroep tot beroep. Dat heeft te maken met het aantal vacatures, maar ook met het aantal mensen dat op zoek is naar dezelfde soort baan.

Monteur industriële machines en installaties

Verzorgende ig

Gastheer/ -vrouw horeca

Duurzame aansluiting

Kansen nu verzilveren

De huidige krapte biedt kansen voor werkzoekenden. Het is belangrijk om die nu te verzilveren, zodat zoveel mogelijk mensen duurzaam werk vinden.

Een leven lang leren

Door veranderende taken en competenties is een leven lang leren en ontwikkelen een noodzaak voor werkzoekenden en werkenden. Ook werkgevers hebben hier baat bij.

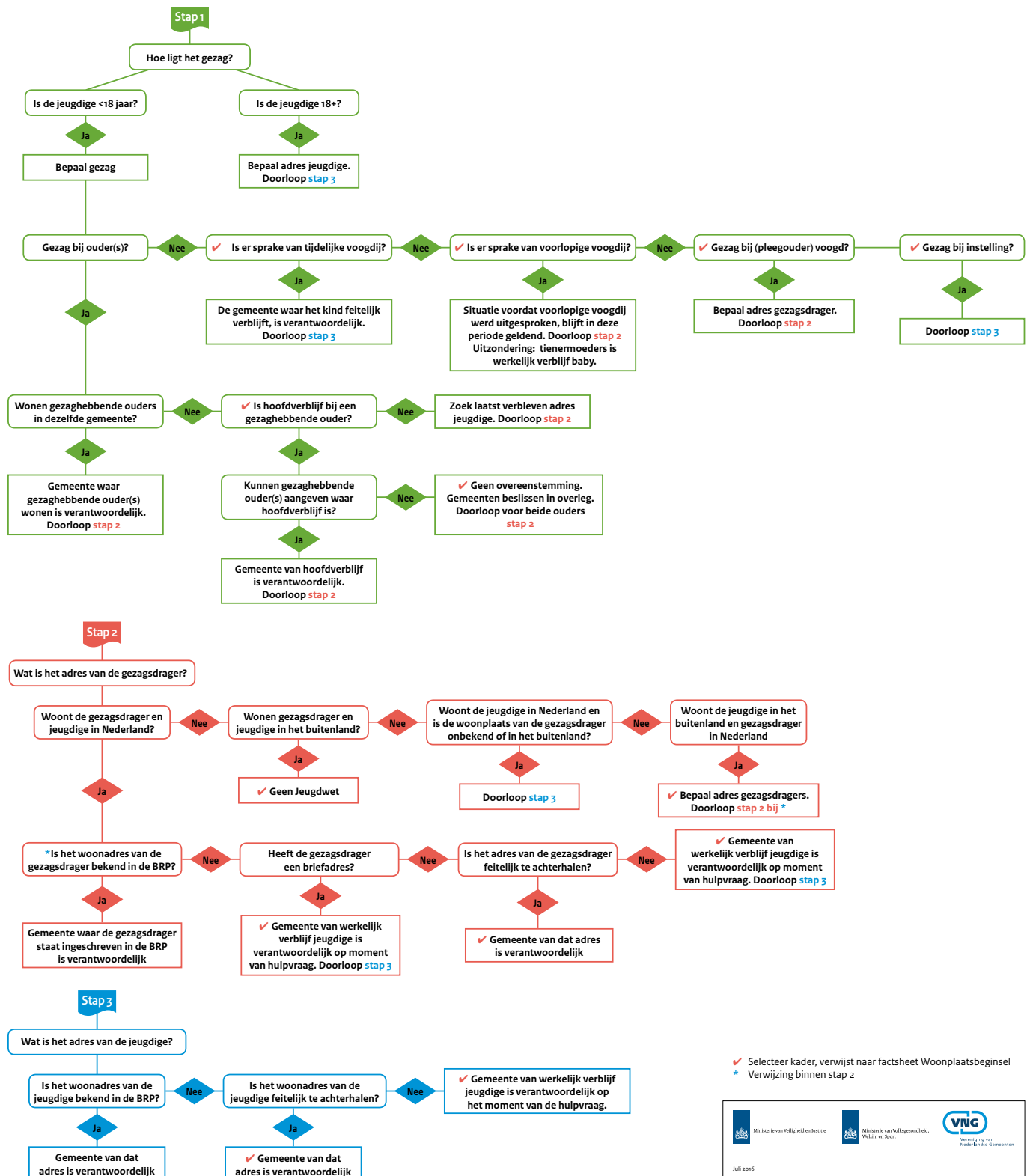

Stappenplan Woonplaatsbeginsel 2016 – 2021

Stappenplan bij het bepalen van de verantwoordelijke gemeente voor de uitvoering van de Jeugdwet

Met dit stappenplan kunt u vaststellen welke gemeente verantwoordelijk is. Dit ten behoeve van de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten. De VNG en het Rijk hebben afgesproken om de Jeugdwet toe te passen zoals in dit stappenplan uiteen is gezet. Bij dit schema hoort een factsheet met uitleg over het woonplaatsbeginsel. Deze kunt u downloaden op: www.rijksoverheid.nl

Via dit stappenplan wordt uitgezocht welke gemeente verantwoordelijk is. Bij acute situaties wordt al wel direct geleverd. De gemeente die levert, stelt daarna via het stappenplan vast welke gemeente daadwerkelijk verantwoordelijk is. De kosten van alle geleverde acute hulp zijn voor rekening van de gemeente die volgens het woonplaatsbeginsel verantwoordelijk is.

Reikwijdte en afbakening Sociaal Domein

Voor het programma Sociaal Domein is gekozen voor de volgende definitie voor het Sociaal Domein: Sociaal domein is een term gebruikt voor alle sectoren die te maken hebben met de sociale kant van het gemeentelijke beleid op het gebied van: zorg, welzijn, onderwijs, gezondheidszorg, opvoeding, inburgering en sociale activering.

Deze definitie sluit aan bij de indeling/afbakening van het onderdeel Sociaal Domein, zoals deze is vastgesteld voor de opzet van de het visiedocument Krachtig Verbonden. Zie onderstaande schema.

Met deze definitie/afbakening wijken we enigszins af van de definitie/afbakening van het Sociaal Domein zoals vastgelegd in IV3 – informatievoorschrift 2019 voor gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen. Volgens IV3 behorend alleen de producten beginnend met code 6 tot het Sociaal Domein. De beleidsterreinen onderwijs, sport, cultuur en volksgezondheid vallen volgens IV3 buiten de scope van het sociaal domein. Wij hebben ervoor gekozen om deze beleidsterreinen integraal mee te nemen in het programma Sociaal Domein.

Aanverwante (beleids)stukken

- [Coalitieakkoord 2018-2022](#)
- [Visiedocument Krachtig Verbonden](#)
- Gemeentelijke Begroting
- Programma Toekomstige Zorg West Zeeuws-Vlaanderen
- Gemeentelijke Verordeningen
- [Lokale agenda toegankelijkheid Sluis 2019-2022](#)
- Monitor Inkooporganisatie Jeugd Zeeland
- [Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Zeeland 2019-2023](#)

Verdiepende uitwerking beleidsdoelstellingen:

- [Aanvalsplan Sociaal Domein \(2020-2021\)](#)
- Uitvoeringsplan Sociaal Domein (2020-2021)
- Onderwijsagenda (jaarlijks)
- Vervolg op Lokale agenda toegankelijkheid Sluis (vanaf 2022)
- Vervolg op Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Zeeland (vanaf 2023)
- Uitwerking Pilot Jeugdbeschermingsketen (2021)

